

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 7 mars 2012

§ 32 - 63

Beslutande

Kent Ögren (S), ordf
Britt Westerlund (S), v ordf
Anders Öberg (S)
Agneta Lipkin (S)
Leif Bogren (S)
Ann Kristin Nilsson (S)
Eivy Blomdahl (S)
Monica Carlsson (V)

Agneta Granström (MP)
Margareta Henricsson (NS), ersättare
Dan Ankarholm (NS)
Johnny Åström (NS)
Mattias Karlsson (M)
Hans Swedeil (M)
Stefan Tornberg (C)

Ersättare och handläggare (hela eller delar av sammanträdet)

Jens Sundström (FP) ersättare
Gunnar Persson, tf landstingsdirektör
Mats Brännström, bitr landstingsdirektör
Stefan Svärdsudd, bitr landstingsdirektör

Elisbeth Lax, divisionschef
Anna Källström, informationschef

Sekreterare

Inga Gustafsson

Justerat den 9 mars 2012

Justerat den 9 mars 2012

Kent Ögren, ordförande

Mattias Karlsson, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 9 mars 2012. Överklagandetiden utgår den 31 mars 2012.

Inga Gustafsson

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista.....	3
Närvarorätt	3
För kännedom.....	3
Rapporter från styrelseledamöter	3
Information om regionfrågan.....	4
Landstingsdirektörens rapport	4
Styrelsens beredning av programberedningens verksamhetsrapport för år 2011.....	4
Styrelsens beredning av hälso- och sjukvårdsberedningarnas verksamhetsrapporter för år 2011	9
Styrelsens beredning av regionala beredningens verksamhetsrapport för år 2011.....	19
Årsredovisning för år 2011	27
Motion nr 8-11 om moratorium för neddragningar i närsjukvården	28
Ägartillskott och driftbidrag till kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet.....	30
Revidering av förbundsordning för Norrlandstingens regionförbund.....	32
Jämställdhetsredovisning 2011	32
Miljöredovisning 2011	33
Årsrapport Vårdval Norrbotten.....	33
Avtal avseende öppethållande av Kiruna flygplats	35
Avgiftsbelagda besöksparkeringar och motorvärmare vid Sunderby sjukhus	36
Folkhälsopolitiskt program för Norrlandstingen	37
Komplettering av nationella riktlinjer för hjärtsjukvård 2008 och strokesjukvård 2009.....	38
Förändring i taxan för hälsokontroller, intyg m m	39
Landstingets tandvårdsstöd - Allmänna råd	40
Yttrande över betänkandet Framtidens högkostnadsskydd i vården (SOU 2012:2).....	40
Yttrande över Förslag angående former och inriktning av nationellt samarbete inom eHälsa	41
Naturbruksprogrammets inriktningar, elevpris samt elevintag 2012	42
Bidrag till Festspelens 30-årsjubileum	44
Fördelning av statliga medel enligt den nya kultursamverkansmodellen	46
Landstingsstyrelsens rapport.....	47
Medfinansiering till Creative Space	47
Medfinansiering till North ICT Business Development	51
Medfinansiering av NVG – Nya Vägar till Generationsväxling	55

§ 32

Val av protokolljusterare

Ledamoten Mattias Karlsson (M) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 33

Slutlig föredragningslista

Föredragningslistan fastställs med följande ändringar:

- Nya ärenden:
 - Medfinansiering av NVG – Nya Vägar till Generationsväxling
 - Medfinansiering till Creative Space
 - Medfinansiering till North ICT Business Development
- Ärendet Besluts- och delegationsordning enligt ny skollag samt gymnasieförordningen utgår

§ 34

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 35

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 36

Rapporter från styrelseledamöter

- Rapport från startmötet av projektet Regions for green growth (Kenneth Backgård, NS)
- Rapport från AERs e-hälsanätverks konferens i Covasna, Rumänien, 2011-11-03--04 (Agneta Granström, MP)

- Rapport från Annual World Congress of U-Homes 2011 i Hefei, Kina, 2011-11-27--29 (Agneta Granström, MP)
- Rapport från Future eHealth Leader Summit i Kapstaden, Sydafrika, 2012-02-21--25 (Agneta Granström, MP)

§ 37

Information om regionfrågan

Ingen rapport avges.

§ 38

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-12

Beslut

Rapporten läggs till handlingarna.

§ 39

Styrelsens beredning av programberedningens verksamhetsrapport för år 2011

Dnr 637-12

Ärendebeskrivning

I enlighet med den av landstingsfullmäktige fastställda planerings- och uppföljningsprocessen lämnade programberedningen sin verksamhetsrapport för år 2011 till fullmäktige den 17 november 2011. Fullmäktiges beslut blev att överlämna rapporten till landstingsstyrelsen för beredning.

Förslag till yttrande och beslut

Landstingsstyrelsen föreslås lämna följande yttrande och beslutsförslag till fullmäktige:

Inledning

Programberedningen har under verksamhetsåret 2011 haft uppdraget "Hörselvården". Beredningen har arbetat med en blandning av olika metoder och verkat i olika sammanhang för att få en bred ökad kunskap och skaffa sig en välgrundad uppfattning om hur patienter och anhöriga uppfattar hörselvården.

Enligt beredningens rapport kommer gruppen med hörselnedsättning/hörselskada att öka med 29 procent från 2009 fram till 2020. Detta kommer sannolikt att öka efterfrågan på hörselvårdens kompetens och tjänster och ställer därför frågan vad landstinget gör för att möta denna ökade efterfrågan/behov?

Styrelsen avser att i det fortsatta svaret på beredningens rapport lämna kommentarer och synpunkter på beredningens förslag. Svaret inleds med avsnitt av allmän karaktär och därefter följer dispositionen rubriksättningen i beredningens rapport.

Ökad efterfrågan på hörselvård

Den övergripande frågan om ökad efterfrågan på hörselvård härstammar från en rapport från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) angående gemensamma indikationer inom hörselvården, *"Hörselrehabilitering till vuxna. Rapport från expertgruppen för hörselvård"*, publicerad 2008. I rapporten beräknas 16 procent av befolkningen vara i behov av hörselrehabilitering år 2020. I Norrbotten kan det innebära kostnadsökningar för hela hörselvården på 10–15 mkr per år.

Landstingsstyrelsen vill poängtera att den ökning som aviseras i hög grad är kopplad till att befolkningen blir allt äldre, detta gäller i synnerhet Norrbottens befolkning. Liknande slutsatser går att dra inom flera av landstingets verksamhetsområden, eftersom behovet av vårdinsatser inom de flesta verksamheter är i hög grad kopplade till att befolkningen blir allt äldre och lever allt längre. Därför måste beslut om prioriteringar och resurstilldelning göras i en samlad bedömning av behovet inom många områden. Eftersom landstinget dras med ett betydande ekonomiskt underskott vill styrelsen poängtera att frågan om prioriteringar och resurstilldelning är högst aktuell under 2012. De förslag som närsjukvårdsutredningen presenterar har som ambition att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för hälso- och sjukvården, såväl i fråga om kvalitet som ekonomi. Vidare har också hälso- och sjukvårdsberedningarna under 2012 i uppdrag att arbeta med prioriteringar i morgondagens hälso- och sjukvård där de ska presentera vilken hälso- och sjukvård norrbottningarna har i behov av i framtiden.

Tillgänglighet

Kontakt med vården

Beredningen har noterat att många norrbottningar inte vet vart de ska vända sig med sina hörselproblem. Här vill styrelsen lyfta fram att primärvården är ingången för samtliga hälsofrågor, detta gäller även hörselproblem.

När det gäller att komma i kontakt med vården har både telefontillgängligheten och servicenivån ökat för befolkningen som helhet, tack vare att landstinget har infört automatiserade telefonisystem. Landstingsstyrelsen är dock medveten om att detta system inte fullt ut är anpassat till hörselskadade. Detta är också skälet till att syn- och hörselenheten inte använder dessa s k call-backsystem, utan har personal som svarar när patienten ringer. Nackdelen med detta är att det kan innebära att det "tutar upptaget" när patienter ringer (ett problem som inte finns med call back-systemet). Enligt styrelsen är det inte något alternativ att i landstingets verksamheter i stort gå ifrån call back-systemet, däremot vill styrelsen istället lyfta fram möjligheten för patienten att boka tid på webben via Mina vårdkontakter, som just nu införs i länet.

Döva patienter som behöver sjukvårdsrådgivning ringer på nationellt nummer 0771-117799 och kommer då till en 1177, sjukvårdsrådgivning som sker via texttelefon (1177 i Örebro svarar via texttelefon för hela landet).

Beredningen har även uppmärksammat brist på audionomer och tekniker som kan medföra längre väntetid för patienterna. Hörselvårdens patienter är patienter livet ut. Med ett ökat antal hörapparatbärare ökar även behovet av audionomer/tekniker/ingenjörer i länet. Styrelsen konstaterar att det inte alltid är enkelt att rekrytera rätt kompetens. I dagsläget finns exempelvis en vakant tjänst som audionom i Kalix där verksamheten trots upprepade försök inte lyckats rekrytera någon. För att ändå kunna erbjuda länets befolkning så god och likvärdig hörselvård som möjligt, arbetar hörselvården med ett utpräglat länsperspektiv, dvs patienterna erbjuds vård oavsett bostadsort och verksamheten försöker fördela personal över hela länet för att patienterna ska slippa resa.

Landstingets väntrum

Något som påtalats av beredningen är att landstingets väntrum inte alltid är anpassade för patienter med hörselproblem. Styrelsen vill lyfta fram att det finns olika tekniska lösningar för att förbättra hörselmiljön, t ex installera hörselslingor eller enkla högtalarsystem. Nummerpresentatörer för kôlappar i väntrum är en annan modell. Detta är ett ansvar för varje verksamhet/fastighetsägare. Här vill styrelsen påminna om att tekniska hörselvården kan bistå med råd kring lämplig utrustning.

Journalen

Beredningen konstaterar att det kan uppstå problem i mötet med hälso- och sjukvården om den inte känner till patientens hörselproblem, samtidigt som det finns patienter som inte vill att sådant ska framgå av journalen. Styrelsen kan bara konstatera att detta inte är helt enkelt att komma åt. Styrelsen vill dock uppmärksamma beredningen på att det sedan länge finns möjlighet att i VAS notera om patienten har hörselproblem i fältet "OBS", en möjlighet som också nyttjas.

Samverkan

Landstingsstyrelsen vill klargöra att hörselvården i länet i dagsläget samverkar med många olika aktörer inom hörselområdet. Exempelvis genomfördes under 2010-2011 en utbildningsinsats om syn- och hörselkunskap i samverkan med Kommunförbundet Norrbotten. Kurser genomfördes på sex orter med deltagare från både primärvård och kommuner. Initiativtagare till utbildningen var Hörselskadades riksförbund (HRF).

Vidare anser styrelsen att syn- och hörselenheten också har en bra samverkan med brukarorganisationerna; HRF (Hörselskadades riksförbund), VIS (Vuxendöva i Sverige), FSDB (Föreningen Sveriges dövblinda) och NDT (Norrbottens dövas teckenspråksförening). Syn- och hörselenheten kallar till tolk- och brukarråd två gånger per år. Styrelsen instämmer med beredningen att det är eftersträvansvärt att syn- och hörselenheten kan erbjuda en mera uppsökande verksamhet för att marknadsföra sina tjänster, men utifrån de resurser som finns att tillgå är detta dessvärre inte realistiskt i dagsläget.

På landstingets webbsida finns också information om syn- och hörselvårdsenhetens verksamhet.

Tekniska hjälpmedel

De tillgänglighetssatsningar som gjorts de senaste åren tack vare vårdgarantin har bidragit till att väntetiden i Norrbotten för nyutprovning av hörapparater tillhör de kortaste i landet. Vanligtvis har 95–98 procent av de väntande en kortare väntetid än 60 dagar, ett resultat som styrelsen anser att landstinget kan vara stolt över.

Totalt sett tar en hörapparatutprovning 3-4 månader från första besöket tills patienten provat och testat så att allt är till belåtenhet, under utprovningstiden återkommer patienten på tre besök. Därefter avslutas utprovningen. I samband med utprovningen går audionomen igenom en rehabiliteringsplan med varje ny patient, där det framgår vad som händer vid första, andra och tredje besöket. Denna handling undertecknas av både audionom och patient och patienten får en kopia. Patienten ges även muntlig information. Styrelsen anser att detta bör vara tillräckligt för att säkerställa att patienten får nödvändig information. I övrigt finns det både information på webben samt informationsbroschyrer som patienten kan få del av.

När det gäller frågan om väntetid har den ökade fokuseringen på att kunna erbjuda nya patienter besök inom rimlig tid inneburit något längre väntetider för redan befintliga hörapparatbärare vid exempelvis utbyte av hörapparater. Målet är dock att dessa patienter inte ska behöva vänta längre än nya patienter, dvs 60 dagar.

Styrelsen anser att service av hörapparater som normalt sker inom tre vardagar får anses som en rimlig väntetid även om det för en del patienter kan upplevas som lång väntetid. Vid reparation av hörapparater görs en bedömning i varje enskilt fall om patienten behöver en låneapparat eller inte. I de fall detta bedöms nödvändigt erbjuds låneapparater till patienter som en service.

Beredningen anser att det är viktigt med en effektiv hantering av landstingets tekniska hjälpmedel. Styrelsen instämmer i detta och är av uppfattningen att så är fallet, hörselvården har också en hög servicenivå gentemot patienterna. Den modell som används för hörselvården i Norrbotten följer mallen för en sammanhållen hörselvård som rekommenderas av HRF. Modellen innebär en sammanhållen verksamhet med hörcentraler, teknisk hörselvård och pedagogisk hörselvård (hörselhabilitering). Modellen har visat sig vara ett vinnande koncept, man tar ett helhetsgrepp om patienten som får sina totala behov tillgodosedda inom samma verksamhet. I många andra delar av landet betraktas detta som en förebild.

Tolk

Bemanning

Reglerna kring tolkservice finns reglerade i landstingets regelverk, såsom programberedningen också refererat till i sin rapport. Brukarna informeras om dessa regler via tolk- och brukarråd. Tolkcentralens personal deltar vid brukarorganisationernas föreningsmöten, tolkcentralen informerar även andra institutioner i samhället, arbetsplatser m m.

Styrelsen anser att det är viktigt att patienter/brukare får information om vad de kan förvänta sig av landstingets tjänster, det finns viss information via Tolkcentralens webbsida, men det kan finnas anledning att se över informa-

tionen här. Tolk kan beställas till alla vardagliga situationer som t ex läkarbesök, arbetsplatsträff, föreningsmöten, teater osv.

Styrelsen vill klargöra att patienter har rätt att få tolkning för vilket ändamål de vill. Tolkverksamhetens resurser ska fördelas så rättvist som möjligt och om resurserna vid ett givet tillfälle är otillräckliga görs prioriteringar, det är alltså bara i enstaka fall när det finns fler tolkbeställningar än det finns tolkresurser som tolkcentralen måste göra en prioritering mellan patienterna. Tolkcentralen mäter också denna "tolkbrist", som för 2011 uppgick till 7,3 procent. Vid behov av prioritering prioriteras i första hand händelser som är svåra eller omöjliga att boka om när det gäller sjukvård, rättsväsende, myndigheter, skola och barnomsorg, samhällsservice, familjehögtider.

Här vill styrelsen framhålla att det grundläggande vid prioritering ska vara, enligt den nationella prioriteringsordningen för Hälso- och sjukvården, att den tolkanvändare som har störst behov av tolkinsats ska tillgodoses först.

Skrivtolkning på distans

När det gäller skrivtolkning på distans konstaterar styrelsen, liksom beredningen, att det under 2010-2011 bedrivits ett projekt (av Socialstyrelsen) i syfte att utveckla denna tjänst i Norrbotten. Målet är att kunna erbjuda skrivtolkning på distans som ett komplement till tolkning med fysisk tolk närvarande. Styrelsen anser att detta är ett angeläget utvecklingsområde för att kunna bidra till en ökad tolkservice i mer avlägsna områden. Med distans-tolkning kan man spara tolkens arbetstid/restid. Eftersom Norrbotten är ett stort län skulle t ex en timmes distanstolkning kunna spara in ca 10 timmars restid tur och retur (till exempelvis Kiruna), detta ser styrelsen som en stor vinst som skulle kunna medföra att tolktjänsterna kommer fler personer till gagn.

Bildtelefoni

Styrelsen är medveten om att ett nytt avtal för bildtelefoni är under upphandling. Denna tjänst är ett statligt ansvar och här vill styrelsen poängtera att bildtelefonitjänsten kommer att finnas kvar, oavsett om Norrbottens tolkar blir ett av de landsting som utför uppdraget eller ej.

Hörselmiljön

Beredningen har en önskan om att landstinget arbetar mer förebyggande och informerar om hörselfrågor för att bidra till att skapa sunda hörselmiljöer och undvika framtida hörselproblem för befolkningen. Här är styrelsens uppfattning att det i dagsläget, utifrån nuvarande resurser, inte är realistiskt med en mera uppsökande verksamhet än den som bedrivs idag.

Övrigt

Frågan om bristen på hörselinstruktörer i kommunerna är svåra för landstinget att påverka, eftersom det är ett kommunalt ansvar. Styrelsen anser att frågan istället bör lyftas till Kommunförbundet, både när det gäller syn- och hörselskadade. Styrelsens erfarenhet är att i de kommuner där instruktörerna finns (finns uppskattningsvis en handfull hörselinstruktörer i länet idag), är de en viktig ingång och samarbetspartner för landstingets syn- och hörselenhet. Om kommunerna tillsätter syn- och hörselinstruktörer i länets 14 kommuner ställer syn- och hörselenheten upp och utbildar instruktörerna.

Uppdrag

Landstingsstyrelsen ger följande uppdrag till landstingsdirektören:

- Säkerställa och utveckla hörselvårdens information till patienter, befolkning och samverkanspartners både på webben, via Ditt landstingsannonsen och landstingets väntrum. T ex information om var patienter med hörselproblem ska vända sig, vad hörselvårdens uppdrag är, att informationsbroschyrer finns tillgängliga även på webben
- Säkerställa att enhetliga dokumentationsrutiner utarbetas när det gäller att i VAS dokumentera att en patient har en hörselskada/hörselnedsättning.
- Säkerställa fortsatt utveckling av tjänsten med skrivtolkning på distans.
- Via länsstyrgruppen kommunicera med länets kommuner det uppmärksammade behovet av hörselinstruktörer hos kommunerna.

Uppföljning

Landstingsstyrelsen ger landstingsdirektören i uppdrag att följa upp och rapportera vidtagna åtgärder i de frågor som svaret på programberedningens rapport aktualiserat, samt att dessa våren 2013 presenteras på en återföringsdag för landstingsfullmäktiges beredningar där det också finns utrymme för dialog och frågor.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av det redovisade förslår landstingsstyrelsen fullmäktige att fatta följande beslut:

Landstingsstyrelsens beredning av programberedningens rapport för år 2011 godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 40

Styrelsens beredning av hälso- och sjukvårdsberedningarnas verksamhetsrapporter för år 2011

Dnr 638-12

Ärendebeskrivning

I enlighet med den av landstingsfullmäktige fastställda planerings- och uppföljningsprocessen lämnade hälso- och sjukvårdsberedningarna sina verksamhetsrapporter för år 2011 till landstingsfullmäktige den 17 november 2011. Fullmäktige beslutade att överlämna rapporterna till landstingsstyrelsen för beredning.

Förslag till yttrande och beslut

Landstingsstyrelsen föreslås lämna följande yttrande och beslutsförslag till fullmäktige:

Inledning

Hälso- och sjukvårdsberedningarna uppdrag under verksamhetsåret 2011 har varit att undersöka kvinnors och mäns behov av hälso- och sjukvård i Norrbotten – är vården patientfokuserad, tillgänglig och kvalitativt likvärdig?

Hälso- och sjukvårdsberedningarna har redovisat ett antal gemensamma iakttagelser. Dessutom har de enskilda beredningarna redovisat ett antal synpunkter och slutsatser som framkommit i de många kontakter som förekommit.

Landstingsstyrelsens inriktning är att behandla beredningarnas iakttagelser med hög ambitionsnivå. Styrelsen kommenterar dock inte varje beredningsrapport separat utan behandlar iakttagelserna samlat. Styrelsen bedömer att denna hantering av rapporterna är rimlig eftersom man kan anta att flertalet av de iakttagelser som beredningarna redovisar är av generell karaktär (likartade frågor har samlats under samma rubrik) och därför bör bedömas i ett samlat landstingsperspektiv. Det stämmer också väl överens med inriktningen att frågor i allt högre grad ska ses och behandlas i ett länsperspektiv för att erbjuda norrbottningarna en likvärdig hälso- och sjukvård oavsett var i länet man är bosatt.

Styrelsen har tolkat beredningarnas iakttagelser som att de främst riktar sig till primärvården (den landstingsdrivna), därför kommer dessa verksamheter att få störst utrymme i svaret. Styrelsen övergår härfter till att lämna sina synpunkter på beredningarnas iakttagelser.

Patientfokuserad vård

Bemötande och kommunikation

Hälso- och sjukvårdsberedningarna påtalar att de återkommande belyst bemötandeproblematiken i sina verksamhetsrapporter. Styrelsen konstaterar på samma sätt att bemötandefrågan ständigt är aktuell och hålls levande inom landstingets verksamheter.

Landstingsstyrelsen konstaterar att alla patienter har rätt till ett gott bemötande, dvs att känna sig lyssnade på och bemötta med respekt, oavsett ålder eller kön, såväl inom primärvården som inom den specialiserade vården. Målet är att bedriva ett systematiskt förbättringsarbete i syfte att ständigt förbättra bemötande. Om någon patient känner sig nonchalerad av hälso- och sjukvården är detta mycket olyckligt och styrelsen beklagar detta. Styrelsen är av uppfattningen att faktorer som stabil bemanning och organisation, tillsammans med tid för reflektion och diskussion är viktiga förutsättningar för att skapa ett gott bemötande och bra kommunikation inom hälso- och sjukvården.

Beredningarna lyfter fram och berömmar ett antal vårdcentraler (Porsö vårdcentral och Hortlax vårdcentral) när det gäller bemötande. Dessa exempel är vårdcentraler som under lång tid har haft en stabil bemanning utan stafettläkare och med en bibehållen patientstock (oförändrad till antalet), dvs vårdvalet har inte påverkat dessa enheter nämnvärt.

Division Primärvård har under fjolåret tillsatt en funktion som patientsäkerhetssamordnare samt en patientsäkerhetsgrupp vilka har haft betydelse för utvecklingen av bemötandefrågan och att frågorna fått ökat fokus. Ambitionen är att samtliga avvikelser inklusive patientnämndsärenden och andra klagomål ska registreras i avvikelssystemet Synergi. Systematiska sammanställningar av sådana ärenden har regelbundet avrapporterats på Utvecklingsforum, som är ett terminsvis återkommande arbetsmöte med samtliga vårdcentraler för patientfokuserade utvecklingsfrågor inom divisionen. Utöver detta diskuteras frågorna löpande på arbetsplatsträffar. Flera vårdcentraler har ägnat särskilda temadagar åt bemötandefrågan under fjolåret. Den konkurrenssituation som vårdvalet i primärvården medfört, har förstärkt viken av bemötandefrågan inom division Primärvård. Antalet ärenden till patientnämnden gällande bemötande, särskilt ”ovänligt och nonchalant bemötande” har också minskat drastiskt 2011.

Styrelsen är av uppfattningen att den nationella patientenkäten som landstinget anslutit sig till 2011 kan sägas ge en ”sannare” bild av vad patienterna tycker om sitt läkarbesök på vårdcentralen, eftersom resultatet redovisas med ett PUK-värde (PatientUpplevd Kvalitet) där resultatet tar hänsyn till både positiva och negativa omdömen (till skillnad från vad den egna landstingsenkäten gjorde). Genom de nationella patientenkäterna (som även omfattar den specialiserade öppen- och slutenvården inom både psykiatri och somatik) kommer patienternas uppfattning om hälso- och sjukvården när det gäller bemötande, information och kommunikation att regelbundet kunna mätas och följas. Resultatet av dessa enkäter ska sedan ligga till grund för internt förbättringsarbete.

De privata vårdcentralerna nämns som generellt goda exempel när det gäller bemötande. Här vill styrelsen särskilt lyfta fram enkätresultatet på frågorna ”Lyssnade läkaren till vad du hade att säga” respektive ”Kände du att du blev bemött med respekt och på ett hänsynsfullt sätt” som är de frågor i enkäten som fått högst betyg i Norrbotten. På båda frågorna är det landstingsdrivna vårdcentraler som fått högst betyg. Det är också så att av drygt 80 000 aktivt listade patienter är det drygt 50 000 patienter som listat sig på landstingsdrivna vårdcentraler. Detta anser styrelsen är ett bevis på att många patienter får ett bra bemötande och har ett stort förtroende för de landstingsdrivna vårdcentralerna.

När det gäller kommunikationsfrågan konstaterar styrelsen också att många verksamheter har infört SBAR (Situation, Bakgrund, Aktuellt tillstånd, Rekommendation) som är ett verktyg med fastställd struktur för kommunikation och kommunikationsöverföring för att få en bättre kommunikation. Under 2012 fortsätter och utvecklas detta arbete med informationsbroschyrer till patienter och vårdpersonal, frågan diskuteras även inom primärvården.

Kontinuitet

Styrelsen anser att kontinuitet är en viktig kvalitets- och patientsäkerhetsfaktor. Brister i läkarbemanning och kontinuitet är ett problem som primärvården delar med många. Enligt styrelsens mening är bemanningsfrågan inom primärvården nu en ännu större utmaning när det (i och med vårdvalet) finns fler arbetsgivare att välja mellan.

Den situation som råder i hälso- och sjukvårdsberedning Syds upptagningsområde är styrelsen väl medveten om och instämmer med beredningen om att läkarsituationen är bekymmersam. Det saknas fasta läkare och det är även

svårigheter att anlita stafettläkare till dessa orter. Den landstingsdrivna primärvården fortsätter därför att avsätta särskilda resurser för läkarrekrytering och olika rekryteringssatsningar har gjorts både inom Sverige och utomlands. En stor satsning på ST-läkare (63 st som kan jämföras med 120 fast anställda inom primärvården idag) har också gjorts i primärvården med förhoppningen om på sikt trygga återväxten av allmänläkare i länet. Det pågår också ett arbete inom division Primärvård för att åka incitamenten för kontinuitet och på försök kommer även läkarkontinuiteten att börja mätas.

Utländska läkare

Landstinget som vårdgivare och sjukvårdshuvudman har ett ansvar för patientsäkerheten. En del i detta är att läkare och patient kan kommunicera och förstå varandra. Av den anledningen har landstinget avtal med utbildningsföretag vars uppgift är att ge utlandsrekryterade läkare utbildning i svenska (med krav på godkänt prov efter utbildningen). Styrelsen vill påstå att de ställer höga krav på språkkunskaperna. De svenska språkfärdigheterna ska även kopplas samman med medicinsk terminologi för sjukvårdspersonal och grundläggande samhälls- och kulturkunskap. Läkarna ska klara av det svenska språket för muntlig kommunikation med patienter, kollegor och i andra sociala sammanhang ute i samhället, stor vikt läggs vid hörförståelse och uttal. De ska vidare få kunskap om oskrivna regler och rollförväntningar i samtal och diskussioner i den svenska kulturen, samt kunna uttrycka sig på ett klart språk i skrift, t ex vid journalskrivning.

Förskrivning av läkemedel

Att undvika felaktig förskrivning eller överförskrivning av läkemedel är en viktig patientsäkerhetsfråga, enligt styrelsens mening. Därför arbetas det med frågan på många olika nivåer.

Sedan flera år har landstinget en enda läkemedelsjournal per patient, vilket innebär att uppgifter om förskrivna läkemedel finns att nå på ett enda ställe i journalen. Styrelsen är medveten om att det trots detta, ibland kan uppstå problem med att patienter fortsätter med läkemedelsbehandlingar som egentligen redan avslutats. En vanlig orsak till detta är att patienten fortsätter hämta ut läkemedlet på apotek även efter det att läkaren avslutat sin ordination. En anledning till detta kan vara att det saknas kommunikation mellan journalsystemet och apotekens receptförteckning, samt att många patienter fel-tolkar receptförteckningen som en medicinlista och därför medicinerar efter den. Landstinget har via nationella nätverk samt anmälningar till myndigheter, försökt att påverka Apotekens Service AB (som är ägare till receptförteckningen) att ändra på receptförteckningen så att den inte liknar medicinlista, dock utan framgång.

På lokal nivå arbetar hälso- och sjukvården förebyggande genom att vid läkarbesök lämna en utskrift av läkemedelsjournalen till patienten som medicinlista. Patienterna informeras samtidigt om att detta är den medicinlista som patienten ska medicinera efter.

Styrelsens uppfattning är att det faktum att landstinget har en enda läkemedelsjournal per patient, genom åren ändå har mildrat överförskrivning av läkemedel. Alla förskrivare anslutna till landstingets journalsystem, kan se vilka läkemedel patienten har ordinerats och därmed minskar risken att ett läkemedel förskrivs fler gånger än nödvändigt. För vissa av länets äldre patienter med många läkemedel och som behandlas på olika vårdnivåer, har det

visat sig att överanvändning av läkemedel är ett problem. Läkemedelsgenomgångar som genom åren gjorts på patienter i öppenvård och slutenvård visar att många äldre patienter inte behöver alla läkemedel de använder. Läkemedelsgenomgångar har tillfälligt kommit tillrätta med problemet, men här återstår fortfarande mycket att göra. Landstinget kommer därför att intensifiera arbetet med äldres läkemedelsanvändning under 2012, bl a inom ramen för den nationellt treåriga satsningen ”Bättre liv för sjuka äldre”. Utvecklingsarbetet kommer bl a att innebära en förbättring av sjukvårdens rutiner och informationshantering vid handläggningen av äldre patienter med många läkemedel.

Rutiner för provsvar

Traditionen har tidigare varit att det varit upp till varje läkare hur bl a provsvar ska hanteras. I denna fråga ser styrelsen mycket positivt på den kulturförändring som är på vägs. Utvecklingen inom hälso- och sjukvården är att mer och mer gå mot ett standardiserat arbetssätt, t ex genom arbete med nationella riktlinjer, kvalitetsregister mm. Detta anser styrelsen också är nödvändigt för att kunna arbeta så resurseffektivt som möjligt. Ett antal vårdcentraler i länet har därför börjat arbeta LEAN-orienterat, vilket med största sannolikhet också kommer att påverka provsvarshandlingen.

Delad jour med Finland

När det gäller osäkerheten kring vad som gäller för den delade juren med Finland vill styrelsen klargöra att samma regler gäller som i Sverige, dvs en svensk patient som handläggs på jourmottagningen i Finland omfattas av den finska patientförsäkringen som är minst lika omfattande som den svenska motsvarigheten. Patienter som vill lämna klagomål på den finska vården kan vända sig till en patientombudsman (som alla kommuner är skyldiga att ha) därefter tar denna person hand om ärendet och frågan lyfts till länsläkare för bedömning och de har då möjlighet att skicka frågan vidare till högre instans (liksom Socialstyrelsen i Sverige).

Styrelsens bild är att språkfrågan inte är något problem på juren, däremot känner man till att finsktalande patienter kan uppleva en viss oro att inte kunna göra sig förstådd när de remitterats till länets sjukhus, eftersom det där många gånger inte finns finsktalande personal i samma utsträckning som på vårdcentralen. Vid sådana språksvårigheter är dock landstinget skyldigt att anlita tolk. Styrelsen anser därmed att det inte råder något hot mot patientsäkerheten.

Uppdrag

Landstingsstyrelsen ger följande uppdrag till landstingsdirektören:

- Utifrån uppföljning av resultat av den nationella patientenkäten säkerställa ett ständigt förbättringsarbete gällande bemötande, information och kommunikation.
- Säkerställa att bemanningskontinuitet följs kontinuerligt inom primärvården för patienter med kroniska sjukdomar.
- Säkerställa och följa upp en god läkemedelsanvändning för äldre.

Tillgänglig vård

Telefoni och öppettider

Att säkerställa en tillgänglighet som tillgodoser medborgarnas varierande behov är en utmaning enligt styrelsens mening. God tillgänglighet har dock ett stort fokus och prioriteras högt. Styrelsen konstaterar att det idag finns många olika sätt att kontakta vården; via telefon (1177 för sjukvårdsrådgivning eller direkt till respektive enhet), via besök eller via webben. Tack vare call back-systemen har telefontillgängligheten och patientnöjdheten ökat generellt i landstinget. Dagens telefonsystem kanske kan upplevas krångligt av vissa och täcker kanske inte alla behov, men styrelsen vill påminna om att det trots allt är betydligt bättre än alternativet som gällde tidigare, dvs då patienter kunde få sitta i timtal och ringa förgäves och endast få en upptagetton till svar. När det gäller telefontillgängligheten inom primärvården är den generellt sett god. Vid senaste nationella mätningen i oktober 2011 besvarades 94 procent av alla telefonsamtal. Primärvården har också lagt mycket resurser på att förbättra telefontillgängligheten.

Styrelsen är också av uppfattningen att de nya kontaktvägarna via webben kommer att leda till ytterligare förbättringar. Införandet av nya kanaler som Mina vårdkontakter (MVK) och sjukvårdsrådgivning 1177 kommer att avlasta telefonin så att den blir tillgänglig för de personer som verkligen behöver den kontaktvägen (t ex äldre patienter).

MVK är nu i bruk vid alla vårdcentraler och har även börjat att införas vid specialistmottagningarna. Vid några vårdcentraler testas nu också tilläggs-tjänster till MVK där patienter t ex kan rapportera in egenprovtagningar och egenvårdsaktiviteter.

Stor del av primärvårdens patienter är äldre personer. När det gäller öppettiderna på länets vårdcentraler anser styrelsen att dessa är anpassade till stor andel av patienterna, det finns dock alltid undantag. Därför genomförs en testverksamhet med att förskjuta mottagningstider till tidig morgon eller kvällar på några vårdcentraler.

Att resa för att få vård – vård i glesbygd

När det gäller frågan om att resa för att få vård är landstingets strävan att patienterna inte ska behöva resa längre än nödvändigt. All verksamhet går dock inte att förlägga till små orter pga att det kan krävas utrustning etc på platsen. Inom primärvården har införande av videoteknik i framförallt glesbygd (på vissa orter) påbörjats, t ex kan diabetespatienter göra egenprovtagning i hemmet och sedan fylla i sina värden på webben som sedan vårdcentralen kan avläsa och bedöma. Detta är ett omfattande förändringsarbete eftersom arbetssättet måste synkroniseras mot slutenvårdens verksamheter.

Inom t ex division Opererande specialiteter är inriktningen att koncentrera och samla verksamhet i länet för att uppnå tillräckligt patientunderlag och därmed medicinsk kvalitet, vilket utgår ifrån ett tydligt uppdrag i Landstingsplanen. Många specialister reser redan idag från exempelvis Sunderby sjukhus till övriga sjukhus i länet. Samtidigt som detta sker, kvarstår i huvudsak mottagningsverksamhet och enklare operativa ingrepp vid länsdels-sjukhusen just därför att patienter inte ska behöva resa i onödan. Styrelsens uppfattning är att det finns mer att göra då det gäller att använda distans-överbyggande lösningar, sk e-hälsa eller telemedicin. Landstinget måste utveckla denna teknik i framtiden för patienter som ofta behöver hjälp av

hälso- och sjukvården och där geografisk närhet och trygghet är viktigt, allt för att minska behovet av många långa och ansträngande resor för äldre i länet, ett behov som också betonats av närsjukvårdsutredningen.

När det gäller distriktssköterskemottagningar i glesbygd är styrelsen väl medveten om att vissa filialer har tvingats att minska sin verksamhet pga det ekonomiska läget. Styrelsen anser inte att detta är optimalt ur befolkningens aspekt, men dessvärre ekonomiskt nödvändigt.

En tid – en krämpa

När det gäller frågan om en tid – en krämpa är styrelsen av uppfattningen att det råder ett missförstånd. Om en patient behöver diskutera flera åkomor/sjukdomar vid sitt läkarbesök på vårdcentralen har patienten naturligtvis rätt (och möjlighet) att göra det. Det förutsätter dock att patienten i samband med tidsbokningen har uppgett detta så att längden på läkarbesöket anpassas efter patientens behov.

Tandvård

Styrelsen är väl medveten om att brist på tandvårdspersonal kan skapa längre väntetider än önskvärt i vissa delar av länet. Här vill dock styrelsen lyfta fram det omfattande, både kortsiktiga och långsiktiga, rekryteringsarbete som folktandvården bedriver. Som en del i en långsiktig strategi för att säkra den framtida bemanningen startar folktandvården ett praktikantprogram. Syftet är att erbjuda och intressera ungdomar från länet, som har den gymnasiekompetens som krävs för tandvårdsyrkena, att prova på att arbeta i tandvården innan de gör sitt yrkesval. Sedan flera år har folktandvården kontakt med tandvårdsstudenterna på alla utbildningsorter. Folktandvården erbjuder både stipendium och sommarjobb till de elever som har anknytning till Norrbotten. Strategin bygger på erfarenheten att personal med sina rötter i länet och på orten oftare stannar kvar än personer utan anknytning till länet. För att stärka de nyanställdas anknytning till länet och samtidigt bidra till att sociala nätverk bildas, erbjuds nyutexaminerade från samtliga yrkeskategorier att delta i ett gemensamt trainee-program under sitt första år som anställd. Även nyutexaminerade från privat tandvårdsverksamhet har erbjudits att delta i traineeutbildningen. För att öka tandläkartillgången har Folktandvården också arbetat med att rekrytera tandläkare i Europa. Folktandvården har även haft stor framgång under de senaste åren framförallt med tandläkarrekrytering från Portugal.

För att undvika negativa hälsoeffekter av eventuella förseningar, genomförs en riskbedömning vid varje undersökning. De väntetider som redovisas i hälso- och sjukvårdsberedningarnas verksamhetsrapport avser försening till undersökning/hälsokontroll för vuxna patienter som inte tillhör riskgrupperna. Vid förseningar prioriteras riskpatienter för att säkerställa att sjukdom upptäcks i tid så att den kan förebyggas eller behandlas.

När det gäller information om tandvården vill styrelsen nämna några av de kommunikationssätt som tandvården idag använder sig av för att nå ut till sina patienter, eftersom olika individer och generationer hämtar sin kunskap på olika sätt. Information sprids t ex via 11777.se, nll.se och försäkringskassans webbsida. Där finns alltid tillgång till uppdaterad information om regelverk, tandvårdsförsäkringen samt om munsjukdomar och behandlingar. Mycket information lämnas fortfarande i mötet mellan patient och behandlare, bl a i form av skriftliga undersökningsprotokoll enligt tandvårdsförsäk-

ringens regler. Som komplement till den muntliga och den digitala informationen har Folk tandvården i Norrbotten en informationsfolder ”*Du och Folk tandvården*” som beskriver förhållandet mellan patienten och tandvården. Foldern ska efterhand ges till alla patienter i samband med undersökning. Under 2012 kommer en affisch med övergripande information att tas fram och anslås i väntrummen.

Rehabilitering/bassängträning

Styrelsen konstaterar att flera kommuner i länet saknar varmvattenbassäng och att en översyn av detta för närvarande pågår.

Styrelsen känner till att rörelseträning i varmvattenbassäng kan vara en välgörande rehabiliteringsform, speciellt vid led- och muskelproblematik. Det är dock endast cirka 10-15 procent av patienterna som träffar sjukgymnast som bedöms ha behov av bassängterapi. Det finns inte någon åkoma där bassängträning utgör det enda rehabiliteringsalternativet. Bassängträning ska därför ses som ett komplement till annan rehabilitering, inte som någon absolut nödvändig rehabiliteringsform. De personer som anser att varmvattenbassäng är en behaglig träningsform har möjlighet att nyttja de kommunala badhusen för detta.

Varumärket NLL – marknadsföring av landstinget

Styrelsens uppfattning är att landstinget i all kommunikation måste sträva efter att stärka varumärket. Förtroende uppkommer genom en helhet av hela agerandet, dvs hur landstinget syns, ser ut, pratar, agerar, tar emot, vårdar och följer upp. Inte minst handlar det om hur landstinget speglas i media och att landstinget är proaktivt i kontakter genom media med att lyfta fram de goda exemplen.

Landstinget kommer att arbeta med att stärka de egna medarbetarnas uppfattning om sin arbetsgivare och verka för att de anställda i högre grad blir ambassadörer utåt, mot befolkningen. Genom att arbeta aktivt med att förbättra kommunikationen internt och t ex hjälpa cheferna att få hanterlig information som de kan använda vid enhetsmöten och arbetsplatsträffar. Välinformerade medarbetare får en större förståelse och acceptans även för mindre positiva nyheter. På områden där landstinget är konkurrensutsatt kommer även landstinget att agera med marknadsföring för att i det fallet behålla de patienter som de landstingsdrivna verksamheterna har.

Uppdrag

Landstingsstyrelsen ger följande uppdrag till landstingsdirektören:

- Driva på och följa upp implementeringen av 1177 och Mina Vårdkontakter för att säkerställa en fortsatt utveckling på området.
- Driva på och säkerställa en fortsatt utveckling av distansöverbyggande teknik.

Kvalitativt likvärdig vård

Ojämlig vård?

Hälso- och sjukvårdsberedningarna har uppmärksammat att det finns en otrygghet bland befolkningen som baserar sig på föreställningar om ojämlig vård. Styrelsen vill poängtera att landstinget strävar efter att erbjuda en så jämlig vård i länet som möjligt, vilket också finns inskrivet i landstingspla-

nen. Landstingets divisionsorganisation syftar till att bedriva hälso- och sjukvård med ett länsperspektiv, dvs att inte enbart ha ett ortsbaserat uppdrag, allt för att se till hela befolkningens behov. Styrelsen konstaterar dock att alla divisioner inte kommit lika långt i detta sätt att tänka och arbeta.

För att ytterligare bidra till en kvalitativt likvärdig vård i länet har landstinget nyligen utarbetat en organisation för kunskapsstyrning. Detta är ett systematiskt och processinriktat arbetssätt för att säkerställa en likvärdig vård i länet. För detta arbete har det tillsatts tio länsgrupper med uppgift att arbeta med implementering av tio nationella riktlinjer inom t ex områdena demens, diabetes, stroke, hjärtsjukvård m fl.

Det systematiska arbetet med styrning och ledning ses över och utvärderas årligen för att säkerställa en jämställd och jämlik vård. Ett exempel på arbetet med jämlik vård är arbetet med standardvårdplaner (SVP) som är till för att patienter med samma medicinska diagnos och för patienter som genomgår likartad behandling eller undersökning ska behandlas likvärdigt, dvs få en jämställd och jämlik vård. Från 2012 finns en webbaserad utbildning i Jämställd Vård för att möjliggöra och underlätta för verksamheterna att utbilda all personal. Från 2012 är det också möjligt för landstinget att jämföra sig med landets övriga regioner och landsting som arbetar med hållbar jämställdhet.

Frågan om hur landstinget kan påverka allmänhetens föreställningar är, enligt styrelsens mening, en komplex fråga. Företeelsen med upplevelser att andra får bättre vård än en själv kan delvis ha sin grund i faktiska data, men kan också vara ett uttryck för maktlöshet och uppgivenhet, som inte alltid låter sig påverkas av fakta. Därför måste landstinget kommunicera tydligt i dessa frågeställningar och ständigt förbättra och utveckla kommunikationen till medborgarna. Det finns också en pedagogisk utmaning i att beskriva och upplysa om skillnader i vården, samtidigt som förbättringsarbetet med en jämställd och jämlik vård systematiskt pågår.

Med hjälp av öppna jämförelser av olika slag finns möjlighet att jämföra vården i länet ur olika perspektiv. Styrelsen anser att det är fortsatt viktigt att öppet redovisa hur vården i länet bedrivs och påvisa samt åtgärda de skillnader som upptäcks.

Får vårdtunga patienter sämre vård?

Styrelsen vill börja med att säga att alla patienter har rätt till ett bra omhändertagande i hälso- och sjukvården, oavsett vårdtyngd. För att motverka att detta sker är t ex ersättningssystemet inom vårdvalet för primärvården uppbyggt så att ersättningen ska kompensera följande: vårdcentralens läge (glesbygden får glesbygdstillägg), patientens ålder och kön (när det gäller vård- och läkemedelskonsumtion) samt socioekonomiska faktorer (CNI, Care Need Index som baseras på sju socioekonomiska variabler från SCB). För att ytterligare förbättra och motverka att ”vårdtunga” patienter får sämre vård kommer ACG (Adjusted Clinical Groups) att införas som en del av ersättningssystemet från 2013. ACG är ett verktyg som kan användas för att beskriva såväl hälsotillstånd i befolkningen som för att fördela sjukvårdsresurser efter förväntad vårdtyngd.

Styrelsen har uppmärksammat att landstingets organisation inte är optimalt uppbyggd för att hantera multisjuka äldre personer. Därför måste vårdprocesserna utvecklas och förbättras inom och mellan primärvård, specialistvård

och kommunal vård och omsorg. Detta görs t ex bl a inom ramen för den nationellt treåriga satsningen ”Bättre liv för sjuka äldre”.

”Prata för sig”

Grunden för all vård är att den skall ges efter behov. Styrelsens uppfattning är att hälso- och sjukvården inte kan betraktas som något slutet system som är opåverkat av samhället i stort, det är därför inte omöjligt att resursstarka personer har lättare att göra sina röster hörda inom vården, precis som inom många andra samhällssektorer. Det finns troligen ingen generell lösning på detta problem utan det måste synliggöras på olika sätt och i olika delar av verksamheterna. Det är en värdegrundsfråga som måste hållas levande i vardagen. Många verksamheter arbetar därför med värdegrundsfrågor.

I detta sammanhang vill styrelsen framhålla att det sedan 2010 finns en skrivning i hälso- och sjukvårdslagen som anger att en fast vårdkontakt ska utses om det behövs (eller om den enskilde begär det) för att den enskilde patientens trygghet, säkerhet och kontinuitet i vården ska tillgodoses. Den fasta vårdkontaktens uppdrag är bl a att samordna patientens vårdinsatser, förmedla kontakter med andra relevanta vårdgivare (huvudmän), samt att säkerställa att patienten, och vid behov närstående, har fått nödvändig information och kan ta ställning till den. Styrelsens åsikt är att detta kommer att bidra till att säkerställa att t ex äldre personer eller andra multisjuka får den vård de behöver.

Hbt-certifierade vårdcentraler?

När det gäller frågan om hbt-certifiering vill styrelsen framhålla att landstinget inte arbetar med policydokument i bemärkelsen att ha särskilda skrifter. Landstinget försöker i stället i största möjliga mån, att integrera samtliga mål och värderingar i ordinarie styrdokument, dvs landstingsplanen. I t ex avsnitten ”God Hälsa” och ”God Vård” finns skrivningar om att hälso- och sjukvården ska ges på jämlika villkor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder samt att eventuella skillnader ska utjämnas. Styrelsen anser dock att det är viktigt att hbt-frågan aktualiseras systematiskt inom ramen för målet med kvalitativt likvärdig och jämlik vård.

Information och vård till unga

För ungdomar som mår psykiskt dåligt finns det olika vägar att söka hjälp. De kan vända sig till elevhälsan, till vårdcentralen eller ungdomsmottagningen alternativt direkt vända sig till barn- och ungdomspsykiatri. Om t ex elevhälsan eller ungdomsmottagningen bedömer att personen behöver annan hjälp än de kan erbjuda hjälper de till att slussa personen vidare till rätt instans. Här anser styrelsen att östra Norrbotten är en förebild för resten av länet utifrån det arbete de bedrivit inom ramen för utvecklingsarbetet Modellområde Östra Norrbotten – psykisk hälsa barn och unga. De har arbetat fram en väl fungerande samverkansmodell (både inom landstinget och med kommunens verksamheter) med fokus på barn och unga och upprättat tydliga riktlinjer och handläggningsöverenskommelser kring ansvarsfördelning.

Styrelsen anser att det effektivaste sättet att nå ut med information till ungdomarna är genom information på webben, det kan dock finnas anledning att se över och utveckla denna information.

Uppdrag

Landstingsstyrelsen ger följande uppdrag till landstingsdirektören:

- Säkerställa att en strategi för säker vård och omsorg för de mest sjuka äldre utarbetas.
- Driva på och säkerställa utvecklingen av kunskapsstyrningen för att skapa kvalitativt likvärdig vård.
- Säkerställa att det på NLL:s webb finns tydlig information till ungdomar om var de kan söka hjälp samt vad de kan söka hjälp för.

Uppföljning

Landstingsstyrelsen ger landstingsdirektören i uppdrag att följa upp och rapportera vidtagna åtgärder i de frågor som svaret på hälso- och sjukvårdsberedningarnas rapport aktualiserat, samt att dessa våren 2013 presenteras på en återföringsdag för landstingsfullmäktiges beredningar där det också finns utrymme för dialog och frågor.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av det ovan redovisade föreslår landstingsstyrelsen fullmäktige att fatta följande beslut:

Landstingsstyrelsens hantering av hälso- och sjukvårdsberedningarnas verksamhetsrapporter för år 2011 godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 41

Styrelsens beredning av regionala beredningens verksamhetsrapport för år 2011

Dnr 35-12

Ärendebeskrivning

I enlighet med den av landstingsfullmäktige stadgade planerings- och uppföljningsprocessen lämnade den regionala beredningen sin verksamhetsrapport för 2011 till fullmäktige den 14 november 2011. Fullmäktige beslutade att överlämna rapporten till landstingsstyrelsen för beredning.

Bakgrund

Regionala beredningen har till uppgift att öka fullmäktiges kunskaper inom området regional utveckling. Utgångspunkten är landstingets roll som det enda folkvalda organet på regional nivå och det ansvar det medför.

Beredningen har under 2011 arbetat med uppdraget *kultur*; att kartlägga vilka hinder och möjligheter som finns samt kulturens betydelse för tillväxten i

Norrbottnen. För att avgränsa uppdraget och göra det genomförbart beslutade beredningen att lägga fokus på musiken och dansen i Norrbotten.

Beredningens verksamhetsrapport är i första hand resultatet av dialogmöten runt om i länet, i kombination med beredningsmöten. Norrbottens kulturplan 2011- 2013 har funnits som underlag i arbetet. För varje del i rapporten har den regionala beredningen sammanställt analys och slutsatser. Den avslutande delen innehåller debattfrågor till fullmäktige och styrelsen. Dessa behandlas i detta ärende.

Förslag till yttrande och beslut

Landstingsstyrelsen föreslås lämna följande yttrande och beslut till fullmäktige:

Tillgänglighet och utbud av kultur för hela länet

Regionala beredningen ställer följande fråga för vidare utredning:

Hur kan landstinget öka tillgängligheten och utbudet av kultur för hela länet?

Beredningen formulerar uppfattningen att det finns stora skillnader i både utövande och utbud mellan stad och glesbygd och att mycket av kulturutbudet främjar kustborna och i mindre utsträckning inlandet och glesbygden. Att glesbygden överlever i hög grad tack vare eldsjälarna och att man saknar ett stabilt samarbete mellan glesbygdskommunernas verksamhet och exempelvis Piteå Musikhögskola och Norrbottensmusiken. Länets scen sägs inte vara öppen för alla. Utredningen formulerar också slutsatsen att det behövs fler arrangerade tillfällen för unga musiker och att antalet arenor är för få.

Frågan som ställs har inte ett enkelt svar utan svaret är omfattande. Innehållet i Norrbottens kulturplan ger delar av svaret.

Kulturplanen 2011-2013 med revidering för 2012

Det arbete som pågår i enlighet med kulturplanen är en förutsättning för ökad tillgänglighet och utbud av kultur för hela länet. Kulturplanens utgångspunkt är att arbetet under 2011- 2013 ska stärka den kulturella infrastrukturen för kulturen i hela länet. Intentionen med arbetet är att med länets olikheter som tillgång skapa en stark och hållbar utveckling för länet. Delaktigheten i processen av inlandskommuner och glesbygdskommuner har särskilt framhållits av kommunernas representanter

Ett av de prioriterade områdena i kulturplanen är dansen, som också varit ett fokusområde för den regionala beredningens arbete under 2011

I Kulturplanen prioriteras bland annat följande insatser för utvecklingen av infrastrukturen och därmed även tillgängligheten och utbudet:

- Kraftcentrum för ny musik i Piteå
- Konstmuseet i Norr med utgångspunkter i Kiruna, Boden och Luleå
- Ekonomisk stabilisering av förutsättningarna för Tornedalsteatern
- Hållbar lösning för scenkonstens turnéverksamhet
- Musik- eller kulturskolor i länets alla kommuner 2014

- Fortsatt stöd i utvecklingen för Dans i Nord och på sikt en dansinstitution i Norrbotten
- Ett Bibliotek 2013 med gemensam utlåning, databas och hemsida för alla kommuner
- Digitalisering av Norrbottens biografier

. Utvecklingsmedel om 2,6 miljoner har under 2011 kommit Norrbotten till del från Statens Kulturråd för nya projekt som stärker tillgänglighet och utbud i hela Norrbotten.

Grundtanken i hela kulturplanen är att kultur ska finnas i hela länet och noder för kultur med olika profil ska finnas i hela Norrbotten.

Insatser

Landstingsstyrelsen önskar framhålla den avgörande betydelsen som arrangörerna har för utvecklingen av den kulturella verksamheten, inte minst för dansen och musiken. Idag finns brister i arrangörsleden i Norrbotten för hela kulturområdet kombinerat med svårigheterna att rekrytera medlemmar till arrangörsföreningar. Detta medför att antal föreställningar blir färre på respektive ort. En kombination av besparingar i kommunerna, som oftast först drabbar kulturverksamheten, skapar också svårigheter för utvecklingen av program.

Turnékostnader är mycket stora och i ett glesbygdslän som Norrbotten. Bidrag till dessa är nödvändiga för tillgängligheten till kultur i hela länet och innebär oftast en subvention och möjlighet till arrangemang för arrangören.

Av avgörande betydelse för utvecklingen av danskonsten med sin mycket svaga infrastruktur är just arrangörsskapet. Det är väsentligt att arbetstillfällena för utbildade och professionellt verksamma dansare ska finnas i Norrbotten. Idag saknar dansen en scen där professionella föreställningar kan genomföras utifrån konstformens behov. En särskild dansutredning för att på sikt kunna erbjuda danskonsten en institutionell bas är tillsatt. Frågan om pojkers delaktighet i dans blir en sekundär fråga så länge som infrastrukturen, arbetstillfällena och möjligheter till förebilder är så begränsade som idag.

Svenska balettskolan i Piteå är en av landets tre utbildningar för särskilt dansbegåvade grundskolelever. Gymnasiala spetsutbildningar finns i länet och dansutbildning på högskolenivå liksom forskarutbildning finns också. Dessa utbildningar skapar både utveckling och ökad tillgänglighet.

Alternativa modeller till dagens arrangörsstöd/turnéstöd behöver ses över för hela scenkonstområdet.

Den regionala beredningens slutsatser gällande skillnader i utövande och utbud mellan stad och glesbygd bör ses som endast delvis korrekt. Ett större befolkningsunderlag vilket finns i kuststäderna, möjliggör viljan till kommersiella satsningar hos arrangörer. Befolkningsunderlaget skapar också möjligheter till fler fria grupper av konstutövare inom konst, musik, teater och dans. Samtidigt finns också fler lokaler att tillgå.

Både kommuner och landsting gör genom ekonomiska bidrag sitt bästa för att kompensera förhållandet. Sett ur ett länsperspektiv är till exempel musikutövandet mycket aktivt i kommuner som Pajala, Kiruna, Gällivare, Arvidsjaur och Övertorneå varför beredningens slutsats endast delvis överensstäm-

mer med verkligheten i Norrbotten. Mer än hälften av länets kommuner har kommunal dansverksamhet som ansvarar för barn och ungas dansundervisning i skolan och på fritiden.

En väsentlig verksamhet som är av grundläggande betydelse för det rika musikkivet i Norrbotten är kulturskolorna, vars verksamhet ger möjligheter till både kulturell/musikalisk utveckling samtidigt med en social och mänsklig utveckling. I merparten av Norrbottens kommuner finns idag kulturskolor (13 av 14 kommuner). Kulturskolornas existens och verksamhet är av avgörande betydelse för tillgänglighet, utbud och utveckling av kulturen i Norrbotten. De skapar dessutom kontaktbas med det professionella kulturlivet.

Frågan om eldsjälarnas betydelse för glesbygden lyfts i rapporten. Eldsjälens betydelse för all kulturverksamhet är ständigt omvittnad, oavsett glesbygd eller storstad, men behöver i utvecklingen kombineras med stabila professionella aktörer. Anställda i kulturskolorna, i kyrkorna, studieförbunden och i kommunerna tar ett stort ansvar och är avlönade medarbetare i respektive verksamheter, även om all tid som läggs ner inte syns i lönekuvertet. Även i Norrbottens glesbygder finns personer anställda för att utveckla musik- och kulturlivet. Till detta kommer även ideella krafter som har betydelse för kulturlivet i kommunerna.

En viktig fråga är att utvecklingen av digitaliseringen vid biografier och samlingslokaler fortskrider och genomförs enligt de möjligheter till samfinansiering som finns för respektive kommun. Se närmare beskrivning under avsnittet ”Teknik för att sprida kultur i länet”.

En fortsatt användning av bussning till olika evenemang är en uppskattad möjlighet när föreställningar inte kan komma till en kommun där publikunderlag saknas eller av andra omständigheter. Landstingsstyrelsen stöder en utveckling av dessa möjligheter.

Studieförbunden och föreningarna är viktiga företrädare för utvecklingen av kulturens tillgänglighet och utbud. Dessa behöver fortsatt ekonomiskt stöd. Vissa svårigheter finns med rekryteringsbasen till organisationerna.

Nämnas bör också de stora satsningarna Konstmuseet i Norr, Kraftcentrum för ny musik och Ett Bibliotek 2013, som är utvecklingssatsningar utifrån kulturplan och som kommer att öka både tillgänglighet och utbud av kultur i Norrbotten.

Kulturen och tillväxten

Det går inte att idag frånga möjligheten att skapa ytterligare tillgänglighet och utbud genom olika former av samverkan mellan konstnärlig verksamhet och näringslivet. Samverkan kan ha olika skepnader. Ett gott exempel är LKAB:s avtal med Norrbottensteatern som ger malmfältens barn tillfälle till teaterupplevelser genom hela skoltiden.

Tillväxtperspektivet och möjligheten till utveckling av kulturella och kreativa näringar kräver en större medvetenhet och utveckling än den som genomgående finns idag. En stor potential finns för samverkan mellan kultur och andra samhällsområden liksom ett stort behov av nya projekt som stöder denna utveckling. Företagsamhet bland kulturarbetare är idag omfattande. Inför 2011 gjordes en undersökning om antalet företag i den kreativa näringarna. 1639 företag var registrerade (SCB SNI kod) varav c:a 80 % var en-

skilda företag. Att försörja sig enbart på professionell konstutövning är för det stora flertalet inte möjligt.

Kulturområdet har idag behov av att öka kunskapen om situationen för de kulturella och kreativa näringarna i Norrbotten, var tillväxten kan sägas vara störst och ha störst potential för framtiden. Kopplingen mellan kulturverksamhet och tillväxt är en mycket viktig dimension som, tyvärr, nästan helt saknas i regionala beredningens rapport.

Till landstingsdirektören uppdras att:

- Följa utvecklingen av de uppsatta målen för kulturplanen gällande tillgänglighet till kultur för hela länet
- Se över formerna för dagens arrangörsstöd/turnéstöd
- Formulera uppdrag för utvecklingen av arbetet med kulturella och kreativa näringar
- Följa upp dansutredningens förslag

Samarbetet Glesbygd och Institutioner

Hur förbättras samarbetet mellan glesbygden och institutionerna för att sprida kunskap och inspirera på ett bättre sätt?

Utifrån den regionala beredningens rapport verkar mycket av det arbete som görs, vilket kommer glesbygden till del och som finns i glesbygdskommunerna, inte vara tillräckligt välkänt. Som exempel kan nämnas det pedagogiska arbetet som Dans i Nord konsekvent genomfört under så många år i länets kommuner.

Nämnas ska också det stabila samarbete som finns mellan Norrbottensmusiken och länets samtliga kommuner. Alla kommuner samarbetar på ett eller annat vis med Norrbottensmusiken, antingen genom föreställningar för barn- och unga och/eller vuxna, workshops, Växthusarbete eller ren pedagogisk verksamhet. Norrbottensmusikens musiker arbetar med klassrumsbesök och utbildningsuppdrag. I nästan samtliga av länets kommuner arbetas med Växthuset: flera musiker gör nedslag i skolor, stimulerar till aktiviteter och återkommer efter en viss tid för att stabilisera utvecklingen. Ungdomsensemblen AYJO utgörs av ungdomar från hela länet och har musiker i Norrbotten Big Band som mentorer. Norrbotten NEO arbetar på motsvarande sätt med barn- och ungdomsföreställningar förutom vuxenkonsserter och workshops. Flickkören Arctic Light består av flickor från länets kommuner och körverksamhet i olika kommuner sker under året. Landstingsstyrelsen finner därför att påståendet om att inget stabilt samarbete finns mellan glesbygdskommunerna och Norrbottensmusiken bör lämnas utan åtgärd.

Däremot finns ett uppenbart behov av att Norrbottensmusiken utvecklar sitt samarbete med det fria musiklivet i Norrbotten vilket inbegriper även ungdomar och ungdomsband. Detta uppdrag finns formulerat i kulturplanen och arbete är påbörjat. Norrbottensmusiken påbörjar också 2012 ett intensivt samarbete med BD-Pop och artister från många kommuner i Norrbotten.

För unga utövande musikgrupper finns behovet att genomföra spelningar i och utanför den egna kommunen. Särskilda medel finns att söka hos Norr-

bottens läns landsting och i vissa kommuner för att arrangera dessa. Kunskap om medlens existens, de så kallade Snabba Ryck-medlen, behöver förstärkas. Sannolikt kommer kommersiella aktörer aldrig att finna intresse att mer än i undantagsfall anlita unga musikband.

Att Piteå musikhögskola fortfarande ses som ganska anonym i länet kan ha flera förklaringar. En förklaring är att utbildningarna har anpassats till Bologna-systemet och studenterna följer därmed strikt sina utbildningsplaner utifrån Högskoleverkets anvisningar. Det finns ett behov att stödja profileringen av Piteå Musikhögskola som en viktig aktör för kulturen och tillväxten i Norrbotten.

Sammanfattningsvis kan sägas att samma intentioner och sätt att konsekvent arbeta med kommunerna genomsyrar både Norrbottens museum, Länsbiblioteket och Norrbottensteatern där Länsbibliotekets verksamhet har en särskild form av samverkan med länets kommuner.

Beredningen framhåller att "länets scen är inte öppen för alla". Påståendet är inte underbyggt med fakta och svårtydligt. Lokalbrist i länet för arrangemang och repetitioner uppfattas inte som en avgörande fråga för utbud och tillgänglighet.

Till landstingsdirektören uppdras att:

- Tillsammans med Piteå Musikhögskola lyfta frågan om en starkare länsprofilering av Piteå Musikhögskola.
- Tillse att Norrbottensmusiken fortsätter utveckla sin samverkan med det fria musiklivet i Norrbotten enligt målen i kulturplanen
- Begära att en kommunvis kartläggning av antalet aktiva band och musikgrupper samt en översyn över tillgången till replokaler och möjliga konsertlokaler i respektive kommun enligt målen i kulturplanen genomförs i samverkan med kommunerna
- Tillse att marknadsföringen av Snabba Ryck- medel för unga arrangörer stärks

Teknik för att sprida kultur i länet

Regionala beredningen ställer följande fråga för vidare utredning: Hur kan man bättre använda sig av teknik för att sprida kultur i länet?

Norrbotten som glesbygdslän med långa avstånd mellan orter och städer samt långa avstånd till de stora nationella institutionerna, det nationella och internationella kulturlivet kräver en teknisk utveckling för att hålla jämna steg med det stora utbud som finns idag.

En särskild utredning har under hösten genomförts i samarbete mellan Norrbottens läns landsting, FilmPool Nord och Folkets Hus och Parker för att utreda behovet i länets kommuner av digitalisering av biografer och samlingslokaler samt möjligheterna till olika former av samfinansiering. Arbetet har också inneburit praktiskt stöd till de kommunala representanterna för ansökningsarbete och kunskapsinhämtande. Kommunerna har förbundet sig till mellan 3-400 tkr, SFI (Svenska Filminstitutet) har medel med upp till 300 tkr per biograf som kan sökas. Upphandling sker genom SKL:s försorg. I dagsläget verkar endast 5-6 biografer i Norrbotten vara i behov av ekonomiskt stöd. Själva investeringskostnaden är cirka 8-900 tkr, beroende på

upphandlingsresultatet. Att Norrbotten har en utvecklad teknisk verksamhet när det gäller digitala utsändningar är avgörande för spridning av film, teater, musikarrangemang men också för konferenser. Även sportsändningar i nutid är beroende av utrustningen. Hela denna tekniska utveckling har en avgörande betydelse för Norrbotten som en attraktiv region.

För kulturverksamma, politiker, tjänstemän och kulturarbetare är det också väsentligt att videokonferenser kan ersätta långa resor och ge möjligheter till snabba möten.

Webbsidor med kommunikationsmöjligheter med arrangörer och publik/besökare är ett bra verktyg för spridning av kultur och arrangemang liksom att använda sig av sociala medel i marknadsföringen, vilket görs redan idag.

Till landstingsdirektören uppdras att:

- Följa arbetet med digitaliseringen av Norrbottens biografier och till landstingsstyrelsen redovisa när arbetet är genomfört

Fler kulturarrangemang

Regionala beredningen ställer följande fråga för vidare utredning:

Hur kan landstinget uppmuntra och samordna fler kulturarrangemang?

Landstinget bidrar genom sina institutioner till mängder av kulturarrangemang. Samtidigt medfinansierar landstinget ett antal kulturarrangemang och verksamheter runt om i länet. För 2011 var antalet beviljade projektansökningar 184 och medel som utbetalades 7 miljoner kronor inkluderat verksamhetsbidrag. Mest projektbidrag per invånare fick Jokkmokk med 108,32 kronor per invånare och därefter Arjeplog och Övertorneå med 53,75 respektive 53,33 kronor per invånare.

Fler kulturarrangemang kräver oftast ytterligare medel. En väsentlig fråga att ställa sig är dock huruvida det alltid är ökningen av antalet arrangemang som är det avgörande. Kvalitet och spridning är sannolikt minst lika väsentligt för utvecklingen. Samordning av flera kulturarrangemang skapar större avtryck och skulle kunna innebära en viss reduktion av medelbehovet.

Fler och fler projekt blir genreövergripande och genom detta sker en viss samordning. Norrbottens läns landsting samordnar två utbudsdagar med institutionerna Norrbottensmusiken, Norrbottens museum, Norrbottens länsbibliotek, Norrbottensteatern och Dans i Nord i september månad. Gemensamt skapar de också ett särskilt projekt. En utveckling mot fler gemensamma projekt med både pedagogiskt och konstnärligt innehåll skulle kunna vara en del av den framtida utvecklingen mot samordning och nya upplevelser.

En möjlighet till samordning sker även genom de arbetsgrupper som tillsatts för vidare arbete med kulturplanens mål och uppdrag. Länsövergripande samarbeten liksom internationella samarbetsprojekt av god kvalitet skapar många fler kulturarrangemang.

Uppmuntran till ungdomars musicerande och möjligheter till kulturarrangemang sker genom att skapa ytterligare tillfällen till framträdanden inför publik. Att anordna olika former av festivaler ger avtryck och nya möjligheter

men kräver goda arrangörer och nya medel. Frågan om arrangörsstöd och turnéstöd är i högsta grad relevant i detta sammanhang.

Frågan många ställer sig är hur en samordning kan ske av översikten av arrangemang och särskilt ungdomar har rest frågan om en gemensam portal på webben. Detta gjordes bland annat vid kulturberedningens sammanträde i augusti av ungdomar som medverkade i remiss för kulturplan.

Till landstingsdirektören uppdras att:

- Undersöka möjligheten till en gemensam kulturprogramportal för Norrbotten
- Hitta former för att utveckla arrangörsfrågan i Norrbotten

Är målet för kulturplanen tillräckligt för länet?

Regionala beredningen ställer följande fråga för vidare utredning:

Om målet för kulturplanen uppfylls är det tillräckligt för länet?

Norrbottens kulturplan är ett verktyg framarbetad i samverkan med Norrbottens kommuner och i samråd med företrädare för institutioner, organisationer, föreningar och enskilda kulturutövare. Ett motsvarande, skriftligt dokumenterat helhetsgrepp om kulturen har aldrig tidigare funnits i Norrbotten.

I kulturplanen formuleras mängder av mål för många områden. Inte bara ett mål. Utvecklingen i samhället och på kulturområdet sker kontinuerligt. Därför revideras och kompletteras kulturplanen årligen. År 2014 ska en ny kulturplan finnas tillgänglig för åren 2014-2016.

Ett förverkligande av de mål som är uppsatta i kulturplanen skulle innebära en kraftig utveckling av kulturen i länet. Texten för vissa områden kommer att behöva omformuleras år från år och mål och prioriteringar kommer att förändras, försvinna och utvecklas mot nya mål.

Utvecklingen står aldrig still. Kulturplanen är ett verktyg för utveckling. Den är framtagen ur den erfarenhet och kunskap som finns i Norrbotten idag och ger med sitt helhetsgrepp en djupanalys och mål att sträva mot. Det är av stor vikt att fortsätta ge arbetet med kulturplanen och kultursamverkansmodellen den dignitet som det har idag. Öppenhet och lyhördhet för olika uppfattningar och diskussioner om innehåll och prioriteringar ska även fortsättningsvis ske gemensamt mellan landstinget, kommunala företrädare och civilsamhälle oavsett kommuntillhörighet och med hela Norrbottens bästa som först prioritet.

Till landstingsdirektören uppdras att:

- Följa upp arbetet med kulturplan och kultursamverkansmodell och årligen återrapportera till landstingsstyrelse och fullmäktige

Uppföljning

Landstingsstyrelsen ger landstingsdirektören i uppdrag att följa upp och rapportera vidtagna åtgärder i de frågor som svaret på regionala beredningens rapport aktualiserat, samt att dessa våren 2013 presenteras på en återföringsdag för landstingsfullmäktiges beredningar där det också finns utrymme för dialog och frågor.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Landstingsstyrelsens hantering av regionala beredningens rapport för år 2011 godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 42

Årsredovisning för år 2011

Dnr 1-12

Ärendebeskrivning

Landstinget redovisar för 2011 ett negativt resultat med 140 mkr. I resultatet ingår en finansiell kostnad på 170 mkr avseende ändrad diskonteringsränta på pensionsskulden. Diskonteringsräntan har varit oförändrad sedan år 2007 men under 2011 fattades beslut om att denna skulle sänkas. Eftersom utbetalningar sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. Om denna post exkluderas är landstingets resultat positivt med 30 mkr, vilket är 27 mkr sämre än budget.

Landstingets divisioner redovisar ett underskott mot budget på 242 mkr, vilket är en försämring med 148 mkr sedan 2010. Verksamheterna hade under 2011 sparkrav på 90 mkr, varav 43 mkr har genomförts.

För att nå målet om en långsiktig och uthållig finansiering av verksamheten är det viktigt att verksamhetens nettokostnad över tid inte ökar mer än skatteintäkter och statsbidrag. För att nå resultatmålet på 2 procent bör verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag inte överstiga 98 procent. Nettokostnadsandelen 2011 uppgick till 99,8 procent, att jämföra med 97,1 procent 2010.

Under 2011 ökade nettokostnaden med 343 mkr eller 5,6 procent samtidigt som skatter, statsbidrag och utjämning ökade med 2,7 procent. Verksamhetens nettokostnad var 170 mkr högre än budgeterat.

Balanskravet och god ekonomisk hushållning

Kommunallagens balanskrav uppfylls inte år 2011. Efter att nödvändiga justeringar av årets resultat gjorts återstår 7 mkr att reglera senast år 2014.

Resultatet för 2011 påverkas negativt med 170 mkr beroende på förändrad diskonteringsränta avseende pensionsskulden. Då räntan inte har ändrats sedan år 2007 åberopar landstinget i balanskravsutredningen synnerliga skäl för fyra femtedelar av kostnaden, det vill säga 136 mkr.

Enligt lagstiftningen om god ekonomisk hushållning ska kommuner och landsting ha mål för detta. I Landstingsplan för 2011–2013 finns både finansiella mål och mål för verksamheten.

Balanskravet, mkr:

2011	2010	2009	2008	2007
------	------	------	------	------

Ingående resultat	0	0	-193	0	0
Resultat enligt resultaträkningen	-140	193	179	-264	15
Avgår samtliga realisationsvinster	-3	-2	-1	-1	-1
Synnerliga skäl, sänkt diskonteringsränta på pensionsskuld	136				
Synnerliga skäl, omstruktureringskostnader			56	3	6
Synnerliga skäl, nedskrivning av värdepapper				69	
Utgående justerat resultat	-7	191	41	-193	20

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Årsredovisningen för år 2011 godkänns.
- 2 Eget kapital minskas med 139 785 813 kr.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 43

Motion nr 8-11 om moratorium för neddragningar i närsjukvården

Dnr 2527-11

Motionen

Väckt av Stefan Tornberg (C) och Jens Sundström (FP):

De planerade neddragningarna av läkarjouren i Arjeplog såväl föregriper som strider mot tankegångarna i landstingets egen närsjukvårdsutredning. Därför måste ett moratorium införas för neddragningar inom den nära sjukvården såväl i Arjeplog som på övriga glesbygdskommuner fram till dess beslut fattas om framtiden närsjukvård.

Landstinget beslutade 2009 att göra en översyn av hälso- och sjukvården i Norrbotten med inriktning på närsjukvård. I oktober i år presenterades sin slutrapport "Unika utmaningar & Unika möjligheter." Närsjukvård innebär en ambition att tillgodose vanliga och ofta förekommande sjukvårdsbehov nära människorna där de bor och verkar – under förutsättning att det är ekonomiskt rimligt och kompetensmässigt möjligt. Enligt närsjukvårdsutredningen handlar det om att bygga vidare på det som redan finns. För att närsjukvården ska utvecklas framgångsrikt ställs det allt större krav på samarbete och samordning av olika delar av vården; mellan sjukhusen, vårdcentralerna och den kommunala äldreomsorgen.

Närsjukvårdsutredningen pekar på att behovet av väl fungerande närsjukvård är särskilt påtagligt i ett så geografiskt stort län som Norrbotten. En väl avvägd balans mellan "basen" (närsjukvården) och "spetsen" (mer specialiserad vård för ovanliga eller särskilt resurskrävande sjukdomstillstånd) utgör grunden för att kunna erbjuda alla norrbottningar en så god vård som möjligt.

En utmaning enligt närsjukvårdsutredningen är rekryteringen av allmänläkare. En förutsättning för att detta ska vara möjligt är att rekryteringen av blivande specialister i allmänmedicin ges hög prioritet. Det är viktigt att klargöra att primärvården i Norrbotten, liksom den i Västerbotten, på grund av de geografiska förhållandena har ett uppdrag som är mer utmanande och mer krävande – men också mer professionellt stimulerande - än det som kan erbjudas av andra landsting. Neddragningar av läkarjouren utarmar den framgångsrika ”glesbygdsmodellen” och försvårar rekryteringen.

På grund av långa avstånd föreslår närsjukvårdsutredningen att primärvården i glesbygd även i fortsättningen ska disponera egna vårdplatser (så kallade OBS-platser). Det har bl a inneburit att landstinget nu återöppnar OBS-platser som avvecklades för bara några år sedan. Något som landstinget borde lära av och stoppa ytterligare försämringar av ”glesbygdsmodellen” innan beslut fattats om den framtida närsjukvården.

Med anledning av detta föreslår Centerpartiet och Folkpartiets landstingsgrupper

att ett moratorium införs för indragningar av läkarjourer och OBS-platser i glesbygdskommunerna till dess beslut fattats om den framtida närsjukvården.

Yttrande och förslag till beslut

I motionen föreslås att ett moratorium införs för indragningar av läkarjourer och OBS-platser i glesbygdskommunerna till dess beslut fattats om den framtida närsjukvården.

I det ekonomiska läge som landstinget befinner sig i kommer det i hälso- och sjukvårdsdivisionerna att krävas stora anpassningar och förändringar av verksamheten i såväl tätort som i glesbygd för att få ordning på ekonomin. Att i det läget undanta vissa områden från överväganden om förändringar i avvaktan på beslut om närsjukvården är inte rimligt.

De förslag som i framtiden kan komma att beröra glesbygdskommunernas läkarjourer och OBS-platser kommer att bedömas och hanteras av landstingsstyrelsen oavsett om beslut avseende närsjukvård har fattats.

Det förhållningssättet gäller generellt för landstingsstyrelsen. Ingen enskild pågående utredning ska kunna innebära att pågående förändringsarbete bromsas eller stoppas. Dessutom är verksamhetsansvariga ytterst medvetna om vilka strategiska utredningar som pågår och som kan påverka deras verksamhet, vilket i praktiken innebär att inga förslag läggs som går stick i stäv gentemot pågående utredningar.

Mot den bakgrunden föreslår landstingsstyrelsen att landstingsfullmäktige beslutar:

- Motionen avslås
-

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Stefan Tornberg (C), Dan Ankarholm (NS), Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), Margareta Henricsson (NS), Mattias Karlsson (M), Hans Swedell (M) samt Stefan Tornberg (C) till förmån för yrkande 2.

Särskilt yttrande

Jens Sundström (FP) biträder bifall till motionen.

§ 44

Ägartillskott och driftbidrag till kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet

Dnr 1470-11

Ärendebeskrivning

Lag om kollektivtrafik, SFS 2010:1065, börjar gälla från och med 2012-01-01. I varje län ska det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet. Myndigheten ansvarar för regional kollektivtrafik, enligt Lag om kollektivtrafik, SFS 2010:1065 och EU:s kollektivtrafikförordning, (EG) 1370/2007.

Med regional kollektivtrafik avses i den nya lagen såväl regional som lokal kollektivtrafik. De regionala kollektivtrafikmyndigheterna får en tydligare strategisk roll jämfört med dagens trafikmyndigheter. För att få en bättre och mer tydlig politisk styrning och en bättre samordning med annan samhällsplanering ska strategiska beslut om kollektivtrafik, som idag ofta fattas av ett länstrafikbolag, fattas av en myndighet i förvaltningsform. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska upprätta och fastställa ett trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik. Den nya lagen öppnar även upp kollektivtrafikmarknaden för konkurrens och för privata aktörer att själva bedriva regional kollektivtrafik.

Landstingsfullmäktige har den 17 november 2011 (§ 123) beslutat att överlåta landstingets aktier i Länstrafiken i Norrbotten AB till kollektivtrafikmyndigheten till nominellt värde.

Kollektivtrafikmyndighetens direktion har den 15 februari 2012 fastställt budget och verksamhetsplan för 2012 enligt bilaga 1.

I samband med detta behöver kollektivtrafikmyndigheten ägartillskott och driftbidrag om 7 080 tkr under 2012, bestående av:

Ägartillskott för förvärv av aktier

- Länstrafiken i Norrbotten AB: 5 000 tkr
- Norrtåg AB: 250 tkr
- AB Transitio: 50 tkr + 450 tkr (avseende tillköp från Stockholms Lokaltrafik AB).

Driftbidrag till kollektivtrafikmyndigheten

- 1 330 tkr (drift och investeringar vid organisering av myndigheten under 2012).

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige att fatta följande beslut:

- Att utbetala ägartillskott och driftbidrag till kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet under 2012 med 7 080 tkr.
- Medlen, totalt 7 080 tkr för 2012, anvisas ur medel från likvidationen av NAB ekonomisk förening. För kommande år prövas driftbidraget i planeringsprocessen.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Särskilt yttrande

Av Jens Sundström (FP):

Finansieringen av driften av kollektivtrafikmyndigheten bör ske solidariskt utifrån hur många innevånare som finns i respektive kommun. Att ha samma avgift för Luleå som Arjeplog är inte rättvist.

§ 45

Revidering av förbundsordning för Norrlandstingens regionförbund

Dnr 1352-11

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektionen för Norrlandstingens regionförbund behandlade vid sitt sammanträde den 7 december 2011 (§ 62) frågan om revidering av förbundsordningen.

Den gällande förbundsordningen tillkom i samband med regionförbundets bildande 2005. Under årens lopp har olika faktorer utvecklats inom de berörda områden, vilket bör avspglas i förbundsordningen. En beredningsgrupp har diskuterat uppföljning av förbundets arbete i förhållande till förbundsordningen och revisorerna har också uttryckt att det råder en bristande överensstämmelse mellan förbundsordningen och förbundets arbete.

Förbundsdirektionen beslutade därför att godkänna förslaget till revidering av förbundsordningen och att skicka förslaget till regionlandstingen för beslut.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta:

- Revideringen av förbundsordningen för Norrlandstingens regionförbund godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 46

Jämställdhetsredovisning 2011

Dnr 640-12

Ärendebeskrivning

Sammanfattande redovisning av jämställdhetsarbetet inom landstinget under år 2011.

Förslag till beslut

Redovisningen delges landstingsfullmäktige den 12 april 2012 i landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 47

Miljöredovisning 2011

Dnr 641-12

Ärendebeskrivning

Sammanfattande redovisning av miljöarbetet inom landstinget under år 2011.

Förslag till beslut

Redovisningen delges landstingsfullmäktige den 12 april 2012 i landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 48

Årsrapport Vårdval Norrbotten

Dnr 2439-11

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Lag om valfrihetssystem inom vården (LOV, 2008:962), trädde i kraft januari 2009. Lagen ger privata vårdgivare rätten att etablera verksamhet inom primärvården. Norrbottens läns landsting införde valfrihetssystem inom primärvården, Vårdval Norrbotten, januari 2010. Systemet utgår från invånarnas val av vårdcentral. Alla aktörer i vårdvalet, oavsett driftsform, har samma uppdrag. De ska leverera en kvalitativt god primärvård utifrån landstingets beställning. Landstinget ställer samma krav på offentligt och privat drivna vårdcentraler. De ska erbjuda en trygg och säker vård och uppfylla samma krav på kvalitet, kompetens och tillgänglighet.

Nya privata vårdgivare

Landstinget har hittills granskat och godkänt totalt fem privata vårdgivare inom ramen för LOV och Vårdval Norrbotten. Följande vårdcentraler har öppnat:

- Vårdcentralen Hermelinen i Luleå, 28 juni 2010 (Hermelinen Hälsovård AB)
- Cederkliniken i Piteå, 9 augusti 2010 (Praktikertjänst AB)

- Vårdcentralen Björnen i Piteå, 30 augusti 2010 /(Hermelinen Hälsovård AB)
- Vårdcentralen Åkerbäret i Boden, 28 februari 2011 (Hermelinen Hälsovård AB)
- Adviva Hälsocentral AB i Gällivare, 3 oktober 2011

Landstinget har ytterligare en vårdcentral i privat drift, upphandlad enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Det är Vittangi vårdcentral som drivs av Praktikertjänst AB.

Per december 2011 finns totalt 38 vårdcentraler i Norrbotten.

Vårdval och befolkningen

Sedan vårdvalet infördes har befolkningen möjlighet att göra ett vårdval, det vill säga att aktivt lista sig på valfri vårdcentral. De som inte gör ett aktivt val har till och med 2011 listats passivt på en landstingsdriven vårdcentral. Från och med 2012 sker den passiva listningen till närmaste vårdcentral oavsett driftsform utifrån en geografisk indelning.

Den sista december är läget avseende aktivt och passivt listade följande:

- Aktivt val, 80 408 personer (32,3 procent)
- Passivt val, 168 016 personer (67,7 procent)

Av dem som gjort ett aktivt val har 28 635 invånare valt en av de privata aktörerna inkluderande Vittangi vårdcentral. Det motsvarar 11,5 procent av befolkningen i Norrbotten.

Verksamhetsresultat

Beställarsektionen redovisar resultat på de indikatorer som fanns i beställningen för primärvård år 2011 i bifogad bilaga.

Mål och indikatorer för år 2012 har vidareutvecklats för att ännu bättre mäta kvaliteten i verksamheten.

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 49

Avtal avseende öppethållande av Kiruna flygplats

Dnr 642-12

Ärendebeskrivning

Staten har från och med 1 januari 2012, via Trafikverket, säkerställt ett grundläggande system av flygplatser i landet som är tillgängliga för samhällsviktiga transporter dygnet runt. I Norrbotten omfattar beredskapen Luleå och Gällivare flygplatser.

Landstinget har allt sedan Transportstyrelsen vintern 2009 lämnade en rapport till regeringen med förslag om nämnda nationella system kraftfullt verkat för att Luleå, Gällivare och Kiruna flygplatser ska ingå i det nationella systemet. Det senaste året har ansträngningarna intensifierats genom bl a två uppvaktningar av infrastrukturministern. Uppvaktningarna har, enligt landstingets mening, aktivt bidragit till att det nationella systemet nu kommit till stånd, dock med vissa kvarstående brister.

Med anledning av dessa brister, som bl a innebär att Kiruna flygplats inte ingår i det nationella systemet har landstinget träffat ett tillfälligt avtal med Swedavia om extra öppethållande vid Kiruna flygplats. Avtalet gäller för tiden 1 februari – 30 juni 2012 utan möjlighet till förlängning. Avtalet har träffats övergången i avvaktan på att staten tar ett ansvar för en heltäckande tillgänglighet till flygplatser för samhällsviktiga transporter.

Landstinget har således den bestämda uppfattningen att det är ett ansvar för staten att säkerställa en grundläggande tillgänglighet till ett system av flygplatser i landet. Av såväl geografiska som klimatologiska skäl anser landstinget att Kiruna flygplats ska ingå i ett sådant system. Detta har också framhållits för staten i yttranden samt vid uppvaktningar av infrastrukturministern.

Trafikverket kommer under första halvåret 2012 att genomföra en s k tillgänglighetsutredning som ska belysa kvarstående brister i tillgänglighet till flygplatser för att tillgodose kravet på ett nationellt heltäckande system. Landstinget kommer att medverka i utredningen.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av det redovisade föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Avtalet med Swedavia godkänns.
- 2 För finansiering av avtalet anvisas 483 000 kronor ut styrelsens anslag för oförutsedda utgifter.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 50

Avgiftsbelagda besöksparkeringar och motorvärmare vid Sunderby sjukhus

Dnr 643-12

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen beslutade den 31 maj 2011 (§ 139) att investeringen i avgiftsbelagda besöksparkeringar och motorvärmare vid Sunderby sjukhus fick igångsättas.

I dagsläget består sjukhusets besöksparkering av ca 350 platser och nio handikapplatser i anslutning till huvudentrén. Det har genom åren tidvis varit problem med att alla platser varit upptagna. Under en sjuårsperiod har det skett en utökning med 51 platser, men problemen har kvarstått.

Landstingets parkeringsentreprenör har konstaterat att det är bilar som har andra aviserade platser som står på besöksparkeringen och företrädesvis under den tid då motorvärmare inte nyttjas.

Under den kalla perioden finns ett uttalat behov av motorvärmare för patienter och besökande. Genom att avgiftsbelägga besöksparkeringen med en relativt liten avgift och en högre avgift om motorvärmare nyttjas styrs nyttjandet av platserna så att de används som avsett.

I samband med iordningsställandet kommer skyltar att sättas upp som hänvisar till ett antal avgiftsfria besöksparkeringar bland de nyanlagda platserna i den norra delen av sjukhusområdet, vilket ger besökande möjlighet att välja parkeringsplats med eller utan avgift. I dagsläget har 200 nya personalparkeringar anlagts, men området är förberett för att kunna utökas med ytterligare ca 150 platser.

Vid byggandet av det nya patienthotellet ingår i planeringen att utöka besöksparkeringarna, områden som avses kan rymma upp till 150–200 platser.

Parkeringsautomaterna är utförda för myntbetalning i förskott och för kortbetalning i efterskott. De maximala avgifter som föreslås är bl a till för att undvika att besöksparkeringen nyttjas av resande med järnvägen.

Förslag till beslut

Följande förslag till avgifter har utarbetats.

- Utan motorvärmare: 5 kr per timme, maximalt 50 kr per dygn eller 150 kr per vecka. Den högsta avgift som kan betalas är 500 kr per parkeringstillfälle.
- Med motorvärmare: 10 kr per timme, maximalt 100 kr per dygn eller 300 kr per vecka. Den högsta avgift som kan betalas är 500 kr per parkeringstillfälle.
- Förändringarna träder i kraft den 1 maj 2012.

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Stefan Tornberg (C):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (C) och Jens Sundström (FP:)

De som är beroende av att ta bilen för läkarbesök, behandlingar m m ska inte behöva betala någon parkeringsavgift. De nya parkeringsreglerna bör därför utformas så att dessa besök kan ske utan kostnad. Exempelvis kan det ske genom att det i samband med kallelsen distribueras en incheckningskod för kostnadsfri parkering under besöket vid Sunderby sjukhus.

§ 51

Folkhälsopolitiskt program för Norrlandstingen

Dnr 644-12

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektionen för Norrlandstingens regionförbund beslutade vid sitt sammanträde den 25 maj 2011 (§ 41) att bilda en politisk referensgrupp för folkhälsofrågor och ge förbundsdirektören i uppdrag att föreslå ett strategidokument. Ett förslag till folkhälsopolitiskt program behandlades av referensgruppen i november.

Förbundsdirektionen behandlade förslaget vid sitt sammanträde den 7 december 2011 (§ 68) och beslutade att godkänna det folkhälsopolitiska programmet för Norrlandstingen enligt förslaget samt att rekommendera landstingen att låta programmet utgöra underlag i de egna styrdokumenterna.

Förslag till beslut

Rekommendationen antas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 52

Komplettering av nationella riktlinjer för hjärtsjukvård 2008 och strokesjukvård 2009

Dnr 645-12

Ärendebeskrivning

Socialstyrelsen komplettering av de existerande riktlinjerna för hjärt- respektive strokesjukvård föranleddes av nya metoder som kan medföra relativt stora konsekvenser för vården. Kompletteringen är avgränsad till fyra områden:

- Förmaksflimmer; Dabigatran, ett nytt antikoagulantium som alternativ till warfarin (waran) för att förebygga stroke.
- Rytmrubbningar
- Akut kranskärslsjukdom
- Hjärtfel och klaffel

Norrlandstingens regionala läkemedelsråd gavs uppdraget att granska konsekvenserna för vården i Norrlandstingen i samverkan med chefssamråden för internmedicin och hjärtsjukvård. Samverkan skedde också med representanter/expertter från varje landsting.

Den regionala analysen beskriver gapet mellan önskvärt läge och dagens läge med ekonomiska konsekvenser som en följd av en övergång till önskvärt läge.

Beredningen i Norra sjukvårdsregionen resulterade i en konsekvensbeskrivning med bäring på vart och ett av landstingen, en rekommendation om användningen av det nya läkemedlet dabigatran samt förslag till information till förskrivare och patienter.

Sammanfattningsvis förväntas implementeringen av de nya behandlingsmetoderna, trots återhållsamhet i införandet, medföra ökade årliga kostnader i norrlandstingen om sammanlagt 22,5 Mkr varav för Norrbotten 6,3 Mkr.

Förslag till beslut

- 1 Kompletteringen av nationella riktlinjer för hjärtsjukvård och strokesjukvård antas och implementeras i verksamheten.
- 2 Ansvar för implementeringen ligger på respektive division samt beställarkansliet för primärvård.
- 3 Uppföljningen av hjärtsjukvården respektive strokesjukvården ska ske via ordinarie uppföljningstillfällen.

- 4 Bedömningen är att de nya behandlingsmetoderna förväntas medföra ökade årliga kostnader i Norrbotten på 6,3 Mkr.
- 5 För 2012 finns ingen finansiering för ökade kostnader för de nya behandlingsmetoderna varför kostnaderna får belasta respektive verksamhet.
- 6 Finansieringen av de ökade kostnaderna för de nya behandlingsmetoderna ska prövas i beredningen av landstingsplan 2013-2015.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 53

Förändring i taxan för hälsokontroller, intyg m m

Dnr 646-12

Ärendebeskrivning

Enligt taxan för hälsokontroller och intyg gäller i samband med personundersökning i brottmål enligt lagen om särskild personundersökning i brottmål m m att den som ska undersökas inte behöver betala patientavgift. Bestämmelsen finns mot bakgrund av 7 § i lagen att den misstänkte är skyldig att inställa sig för läkarundersökning på tid och plats som läkaren bestämmer. Polisen kan anlitas för handräckning om den misstänkte inte inställer sig.

Lagen om rättsintyg i samband med brott innehåller bestämmelser om skriftliga medicinska utlåtanden av läkare som begärs och betalas av polismyndighet eller åklagarmyndighet i syfte att användas i en brottsutredning eller som bevis i en rättegång i anledning av brott (rättsintyg). Läkarundersökning i syfte att utfärda ett rättsintyg får inte genomföras utan målsägarens samtycke. Vidare kan ett rättsintyg inte utfärdas utan den enskildes samtycke annat än i vissa undantagsfall gällande strafftidens längd.

För närvarande gäller enligt taxan för hälsokontroller och intyg att målsägaren ska betala patientavgift i samband med undersökningar enligt lagen om rättsintyg i samband med brott.

Förslag till beslut

Analogt med vad som gäller vid personundersökning i brottmål, där den enskilde är skyldig att inställa sig för undersökning, ska ingen patientavgift tas ut av en person som utsatts för ett brott i enlighet med lagen om rättsintyg i samband med brott. Det krävs dock att det är polis- eller åklagarmyndighet som begär intyget genom att t ex komma med patienten till vårdenheten eller på annat säkerställer att ett intyg behöver utfärdas.

Förändringen gäller fr o m den 1 april 2012.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 54

Landstingets tandvårdsstöd - Allmänna råd

Dnr 647-12

Ärendebeskrivning

Av tandvårdslagen (SFS 1988:125), tandvårdsförordningen (SFS 1998:1338) samt hälso- och sjukvårdslagen framgår vilken tandvård och vilka grupper av patienter som avses kunna betala sin tandvård enligt öppna hälso- och sjukvårdens avgiftssystem. Socialstyrelsen har också utgivit rapporter och meddelandeblad om tillämpning av detta särskilda tandvårdsstöd.

På grundval av ovannämnda bestämmelser har tillämpningsanvisningarna "Landstingets tandvårdsstöd - allmänna råd" avseende tandvård till patienter folkbokförda inom Norrbottens läns landsting, tagits fram 2005. Dessa Allmänna råd revideras löpande.

Förslag till beslut

Tillämpningsanvisningarna Landstingets tandvårdsstöd - allmänna råd 2012 fastställs att gälla fr o m 1 april 2012.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 55

Yttrande över betänkandet Framtidens högkostnadsskydd i vården (SOU 2012:2)

Dnr 310-12

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget möjlighet att yttra sig över betänkandet Framtidens högkostnadsskydd i vården (SOU 2012:2).

Landstinget noterar att förslagen i betänkandet begränsar sig till utformningen och effekterna av högkostnadsskydden för öppen hälso- och sjukvård samt läkemedel, d v s de högkostnadsskydd som för landstingens del, undantaget tandvård, är statligt reglerade.

Sammanfattningsvis föreslås att:

- De separata högkostnadsskydden för öppen hälso- och sjukvård samt läkemedel behålls och att de indexregleras med koppling till prisbasbeloppet. Ett nytt avgiftstak beräknas vid varje årsskifte med avrundning nedåt till närmaste femtiotal kronor.
- Avgiften för slutenvård indexregleras med koppling till prisbasbeloppet. Först ska dock en engångsuppräknings göras från 80 till 100 kr, varefter en ny avgiftsnivå beräknas vid varje årsskifte med avrundning nedåt till närmaste tiotal kronor.
- Det påbörjas ett arbete med att utveckla ett register och hanteringssystem för öppenvården i likhet med det som finns för läkemedel. Det går i dagsläget inte att följa upp och utvärdera effekterna av hur högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård påverkar olika grupper av patienter.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Norrbottnens läns landsting ställer sig positivt till förslagen och vill särskilt framhålla att en löpande indexreglering av de båda högkostnadsskydden är betydligt bättre än den höga uppräknings (22 procent) som skedde vid årsskiftet 2011/2012.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 56

Yttrande över Förslag angående former och inriktning av nationellt samarbete inom eHälsa

Dnr 324 - 12

Ärendebeskrivning

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse uppdrog den 21 oktober 2011 till förbundskansliet att ta fram beslutsunderlag för tänkbara utvecklingsvägar för landstingens/regionernas gemensamma bolag Inera AB och för Center för eHälsa. Samtidigt lämnades ett uppdrag till en fristående konsultfirma att göra en extern analys och bedömning av Inera AB.

Norrbottnens läns landsting har getts tillfälle att lämna synpunkter på dokumenten Utvecklingsvägar för Center för eHälsa och Genomlysning av styrning och ägande av Inera AB.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

CeHis

Landstinget delar SKL's uppfattning att styrningen och ledningen som rör utvecklingen och användning av informations- och kommunikationsteknik behöver förtydligas och stärkas jämfört med dagens ordning.

Med anledning av detta anser landstinget att CeHis kansli bör integreras i centrum för eSamhället, CeSam inom SKL's kansliorganisation.

Det förslag till styrning av CeHis som beskrivs i förslaget är komplext. Detta kräver att roller och ansvar för de organ som ska påverka CeHis verksamhet beskrivs så entydigt som möjligt för att undvika problem i styrningen.

Utifrån finansieringen av CeHis anser landstinget det naturligt att huvudmännen fortsätter att ha ett avgörande inflytande över CeHis verksamhet. Det säkerställs genom att huvudmännens tjänstemannaledningar fortsatt ingår i CeHis operativa styrelse. Landstinget anser det även naturligt att kommunerna ska erbjudas möjlighet att ingå och medverka i CeHis verksamhet.

Inera

Med hänvisning till den utvärdering som gjorts av Ineras verksamhet finner landstinget det naturligt att ägandet av Inera övertas av SKL genom SKL Företag AB. En sådan förändring ger goda förutsättningar att styra bolaget enligt de principer som redovisas i remissunderlaget. En angelägen fråga är att bolaget organiserar eventuella framtida förvaltningsuppdrag så att ett väl fungerande kundinflytande säkerställs.

Landstinget anser också att Ineras verksamhet bör renodlas för framtiden. Vilka gränsdragningar som ska göras blir en uppgift att beskriva i de ägardirektiv som måste utfärdas om/när ägandet av bolaget förändras. I det fall IT-utvecklingen i en framtid ska upphandlas i konkurrens på marknaden anser landstinget det absolut nödvändigt att säkerställa att den upphandlande parten har tillräcklig kompetens för denna uppgift.

Landstinget vill även framhålla att Ineras verksamhet i framtiden bör bli föremål för en betydligt mer aktiv uppföljning av såväl styrelse som ägare.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 57

Naturbruksprogrammets inriktningar, elevpris samt elevintag 2012

Dnr 399-12

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen ska för varje läsår besluta om inriktningar inom naturbruksprogrammet. Naturbruksutbildning bedrivs vid Grans Naturbruksskola i Öjebyn och vid Kalix Naturbruksgymnasium. Från och med höstterminen 2011 till och med vårterminen 2013 kommer två parallella strukturer för utbildning att finnas på skolorna.

Kalix Naturbruksgymnasium

Nuvarande struktur t o m vt 2013 Lokala profiler	Gy 2011 fr o m ht 2011 Nationella inriktningar
Skoglig virkesproduktion: - Riksintag sågverk och hyvleri - Skogsbruk Specialutformat program för industriellt byggande	Skog Riksintag sågverk och hyvleri Riksintag industriellt byggande/inrednings-snickare (industritekniska programmet)

Grans Naturbruksskola

Nuvarande struktur t o m vt 2013 Lokala profiler	Gy 2011 fr o m ht 2011 Nationella inriktningar
Jordbruk Djurvård Hästhållning Hund Naturvetenskap	Lantbruk Djur

De nationella inriktningarna fr o m ht 2011 består av ett antal yrkesutgångar. Inom dessa finns möjlighet till grundläggande behörighet samt till naturvetenskaplig behörighet till högskola och universitet. Gymnasiesärskola inom naturbruksprogrammet är under utveckling och genomförs på Grans Naturbruksskola enligt ett särskilt uppdrag från Piteå kommun.

Introduktionsprogrammets programinriktade individuella val (priv) för naturbruksprogrammet som inrättats fr o m höstterminen 2011 på bägge skolorna fortsätter 2012.

Elevpris 2012

Landstingsstyrelsen har beslutat att elevpriset för naturbruksprogrammet ska följa den rekommendation som Skolverket årligen utfärdar för friskolor inom gymnasiets naturbruksprogram.

Antalet elever vid intag höstterminen 2012

Inför höstterminen begränsas platser till 90 inklusive priv på Grans Naturbruksskola och 45 inklusive priv på Kalix naturbruksgymnasium.

Förslag till beslut

- 1 Inriktningarna för läsåret 2012-13 fastställs.
- 2 Elevpriset (grundbeloppet) för 2012 fastställs till att följa Skolverkets riksprislista för 2012.
- 3 Introduktionsprogrammets programinriktade individuella val för naturbruksprogrammet (priv) fortsätter även 2012 bägge skolorna.
- 4 Intaget av antalet elever ska högst vara 90 inklusive elever i priv vid Grans Naturbruksskola och 45 inklusive priv vid Kalix Naturbruksgymnasium.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 58

Bidrag till Festspelens 30-årsjubileum

Dnr 232-12

Ärendebeskrivning

Festspelen i Piteå tillsammans med Norrbottensmusiken ansöker om sammanlagt 500 000 kr till två konserter med Norrbottens Kammarorkester under Festspelen i Piteå 2012.

En extra stor kostnad för 2012 utgör finansieringen av Norrbottens Kammarorkester som stomme för dessa två stora konserter.

Under 30-årsjubileet sätts ännu större fokus på den klassiska musiken. Hela festivalen invigs med en stor galakonsert i Studio Acusticum. Medverkar gör förutom Norrbottens Kammarorkester även tenoren Peter Mattei, trumpetaren Ole Edvard Antonsen och Stina Ekblad.

Vid andra konserten kommer man att engagera en annan solist. De hoppas kunna locka Salem al Fakir eller motsvarande till Piteå för att genomföra en konsert med orkester och kompband. Ett koncept som med lyckat resultat genomförts i flera andra konserthus i Sverige. De hoppas på detta sätt locka en ny och yngre publik till Studio Acusticum och till de ”klassiska” instrumenten.

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth kommer att medverka som invigningstalare vid galakonserten, vilket bör ge större genomslagskraft i media-Sverige och manifestera Studio Acusticums, Piteås och Norrbottens plats på Sveriges ”musikkarta”.

Total budget för konserterna är 1 059 000 kr.

Förväntat resultat av projektet

Festspelen i Piteå och Norrbottensmusiken, genom Norrbottens Kammarorkester, ser god anledning att tro att båda konserterna kommer att locka en stor och bred publik. Dessutom befäster detta festspelen som ett värdefullt inslag i musik-Sverige.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås fatta följande beslut:

- 1 Medel anvisas ur division Kultur och utbildnings anslag för kulturbidrag med 300 000 samt ur Landstingsstyrelsens oförutsedda utgifter med 200 000 kr.
- 2 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 3 Den del av projektet, som bidraget avser, utvärderas separat efter projektets slutförande
- 4 Eventuella förändringar i den del av projektet, som bidraget avser, ska ske i samråd med division Kultur och utbildning
- 5 Projektets syfte ska bibehållas

- 6 Vid all annonsering och annan marknadsföring ska anges att projektet erhållit stöd från Norrbottens läns landsting. Landstingets logotype ska användas. Logotyp hittas på www.nll.se/kultur
 - 7 Slutrapport med ekonomisk redovisning ska lämnas senast en månad från projekttidens utgång. Om inte slutrapport inkommer eller det vid uppföljning mot lämnad rapport visar sig att projektet inte följt angiven beskrivning kan återbetalning av stödet eller del därav bli aktuell.
 - 8 Om projektet inte är avslutat inom tre månader från angiven sluttid eller påbörjat inom tre månader från angiven starttid, måste beslutet om bidrag omprövas
 - 9 Projektet ska genomföras enligt de eventuella villkor som är förenade med beslutet
 - 10 Bidrag som beslutats under visst verksamhetsår, men inte är rekvirerade före den 31 maj nästkommande år betalas ej ut.
-

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S) och Leif Bogren (S):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Dan Ankarholm (NS):

- Beslutsförslaget bifalls med följande ändring:
Medel anvisas ur division Kultur och utbildnings anslag för kulturbidrag med 300 000 kronor.

Yrkande 3

Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M):

- Beslutsförslaget bifalls med följande ändring:
Medel anvisas ur division Kultur och utbildnings anslag för kulturbidrag med 500 000 kronor.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation 1

Av Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS), Margareta Henriesson (NS) till förmån för yrkande 2.

Reservation 2

Av Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M) till förmån för yrkande 3.

§ 59

Fördelning av statliga medel enligt den nya kultursamverkansmodellen

Dnr 399-12

Ärendebeskrivning

Den 24 januari fattade Statens Kulturråds styrelse beslut om medel till de 16 län och regioner som är del av kultursamverkansmodellen. Norrbottens läns landsting tilldelades 38 328 tkr att fördelas på de sju aktuella områdena. Anslaget är uppräknat med 1 % från 2011 års nivå.

Det förslag som utformats tar hänsyn till att inga nya statliga medel tillförts modellen förutom den begränsade uppräknningen.

Det särskilda arrangörstödet till norrlandsläna som fördelats av Kulturrådet ingår från och med 2012 i kultursamverkansmodellen. Mot den bakgrunden föreslår Kulturrådet att Norrbottens läns landsting utöver uppräknningen på 1 % beviljas en höjning av anslaget med 100 000 kronor. Stöd till samverkan inom ramen för NMD fördelas via Region Västerbotten.

Norrbottens läns landstings förslag till Kulturrådet att Dans i Nord ska ingå i kofferten kommer att behandlas under året. Omfördelning av koffertmedel till Dans i Nord kommer att ske enligt tidigare beslut i Landstingsstyrelsen 2011-10-27.

Följande förslag har utarbetats utifrån ovanstående förutsättningar:

Bidragsfördelning av koffertmedel 2012 (kr)

Institution/Verksamhet	Fördelning statliga medel 2011	Förslag fördelning statliga medel 2012
Norrbottensteatern	11 800 500	11 919 015
Norrbottensmusiken	17 217 360	17 339 533
Norrbottens museum	4 002 300	3 944 343
Länsbiblioteket	1 893 260	1 912 193
Folkrorelsernas arkiv	492 630	497 556
Danskonsulentverksamhet	201 000	203 010
Konstverksamhet	201 000	202 000
Hemslöjdskonsulentverksamhet	596 910	602 879
Teaterkonsulentverksamhet	237 160	239 532
Film, regionalt resurscentra	1 205 880	1 167 939
<i>Arrangörstöd NMD fr. KUR</i>		<i>100 000</i>
<i>Dans i Nord fördeln. ur koffert</i>		<i>200 000</i>
Summa:	37 849 000	38 328 000
2010 års medel: 37 665 000		

Förslag till beslut

Fördelningsförslaget för år 2012 bifalls.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 60

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-12

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige enligt bilaga.

Beslut

Landstingsstyrelsen lämnar rapporten till fullmäktige.

§ 61

Medfinansiering till Creative Space

Dnr 1805-11

Ärendebeskrivning

Spaceport Sweden är en pionjärsatsning som invigdes 2007 av dåvarande näringsminister Maud Olofsson som ett nationellt initiativ för att etablera rymdturism i Sverige, och etablera Spaceport Sweden i Kiruna som en världsledande rymdhamn med äventyr både i rymden och på jorden. Verksamheten drivs i samverkan med många aktörer, bland andra; SSC AB, Icehotel, Riksgränsen och Björkliden Fjällby, Swedavia och Norrskenet.

Genom pilotprojektet Creative Space ska Spaceport Sweden med rymden som plattform skapa en plattform för utveckling av nya produkter och tjänster. Detta ska göras genom att innovativa kopplingar görs till kulturella och kreativa näringar som mode, upplevelser, film, mat, reklam, konst, spel, hälsa och miljö. Målet är att skapa en nod och centrumbildning i Norrbotten för utveckling av nya tjänster och upplevelser, genom att kombinera underhållning, upplevelser och utbildning och uppmuntra nyföretagande inom området och koppla ihop näring och akademi internationellt.

Projektet Creative Space ska möjliggöra nästa steg i utvecklingen av rymdturism som ny en industri i Norrbotten, Sverige och världen samt skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar utveckling av verksamheten.

Projektets aktiviteter

1 Utveckling av ett Advisory Board, ett kompetensråd.

Utveckla ett internationellt Advisory Board med representanter från offentlig sektor, akademi samt olika näringar. Syftet är att identifiera, utveckla och agera coacher i utvecklingen av nya gränsöverskridande produkter och tjänster med koppling till rymd.

2 Utvecklingsbidrag

I samråd med Tillväxtverket kommer fyra utvecklingsbidrag om 25 000 kr att tilldelas unga företagare eller studenter som har en idé som de vill utveckla inom ramen för Creative Space, och som kan kommersialiseras genom eller tillsammans med Spaceport Sweden.

3 Creative Space Summit, en internationell framtidskonferens

I syfte att positionera och etablera Kiruna och Norrbotten/Swedish Lapland som ledande plats för industrin, ska en återkommande internationell framtidskonferens etableras. De mest framstående inom näringsliv, akademi och media/journalister bjuds in från rymd- och kreativa näringar och möts för inspiration, kunskapsöverföring, idéutveckling och korsbefrukning av olika industrier.

4 Etablering av Creative Space webbportal

En internationell informations-, mötes- och mäklarplats på nätet för akademi, näringsliv och offentlig sektor. På sikt ska Advisory board kopplas till denna portal, där studenter, forskare, företagare kan söka coachning för utveckling av sina projekt och idéer.

Projektet har en budget på 3 544 500 kr för projekttiden 2011-12-01 till 2013-12-31. Från landstinget söker man medfinansiering med totalt 1 300 000 kr. Övriga medfinansierare är Tillväxtverket (1 000 000 kr i statliga medel), Länsstyrelsen i Norrbotten (900 000 kr), Kiruna kommun (250 000 kr) och övrigt är privat finansiering.

Jämställdhetsintegrering i projektet

Rymdverksamheter är ofta teknikorienterade med en manlig dominans. De kreativa näringarna har ofta ett större antal kvinnor som bärande aktörer. Creative Space medverkar till att dessa olika perspektiv kan mötas och utveckla något nytt.

Förväntade resultat

Genom projektets aktiviteter är målet att på två års sikt uppnå följande mätbara mål:

- Skapa förutsättningar för att minst fyra nya attraktioner/tjänster utvecklas och kommersialiseras.
- Minst fyra nya utbildnings- och/eller forskningsprojekt är utvecklade och etablerade.
- Etablerad samverkan med aktörer nationellt och internationellt.
- Exponering av Spaceport Sweden & Creative Space i internationell media.
- Genomföra två större evenemang/konferenser
- 1000 gästnätter i området genom deltagande i projektets aktiviteter
- 150 kvinnliga och 150 manliga besökare och deltagare på projektets planerade aktiviteter
- 20 kvinnliga och 20 manliga studenter delaktiga i projektets planerade aktiviteter

- 50 deltagande företag, organisationer och skolor i projektets planerade aktiviteter

Verksamhet efter projektperioden

- Etablering av en internationell innovations- och kunskapsnod/Center of Excellence/Centrumbildning, kopplat till mötet mellan rymd och kulturella/kreativa näringar. En centrumbildning eller en öppen innovationsarena där företag, entreprenörer, forskare och studenter möts för produktutveckling.
- Årligt återkommande internationell framtidskonferens för gränsöverskridande och nyskapande näringsliv och akademi.
- Etablering av en högskoleutbildning eller dylikt där rymd, besöks- och kreativa näringar korsbefruktas och kan attrahera internationella studenter.
- Etablering av www.creativespace.com - en informations-, mötes- och mäklarplattform som genom "Open Innovation" fortsätter skapa uppmärksamhet kring idéer, bygger och utvecklar relationer och affärer.
- Etablerat Advisory Board för Creative Space.

Yttrande och förslag till beslut

Norrbotten står inför en unik möjlighet att bli en av få platser i världen där denna nya framtidsindustri kan växa fram. Idag finns en Spaceport i New Mexico, USA, som fram till 2011 skapat över 1000 arbetstillfällen och fler i världen har uppmärksammat och vill satsa på denna framtidsindustri. Exempelvis har motsvarande Näringsdepartementet i Storbritannien uttalat att man är angelägna att locka kommersiell rymdtrafik till landet och att Skottland är ett potentiellt bas för rymdturism i Storbritannien. Kiruna och Sverige ligger dock långt före i planering och förutsättningar. En satsning på Spaceport Sweden i Kiruna innebär att sätta hela regionen på den internationella kartan och attrahera besökare, talang och studenter, skapa nya etableringar inom området, mångfald och ekonomisk tillväxt. Kommersiell rymdfart är också en av Invest in Norrbottens utpekade starka erbjudanden från Norrbotten för att attrahera internationella investeringar och etableringar.

Planerna för de faktiska rymdflygningarna är att under åren 2013-2015 komma i gång med flygningarna i USA. Det kommer att ta ytterligare något år innan flygningarna kan bli verklighet i Sverige, bland annat med anledning av olika importtillstånd, finansiering och övriga tillstånd.

Detta pilotprojekt är en unik satsning där rymdturism korsbefruktas med kulturella och kreativa näringar för skapandet av en ny bransch och nya unika upplevelser och möjligheter. Detta kan skapa idag helt okända näringar som är viktigt för länets fortsatta förnyelse och utveckling. Projektet skapar strategiska allianser genom internationellt utbyte och samspel mellan forskning, näringsliv, offentlig sektor och politiska institutioner för att utveckla kreativa och innovativa miljöer. Projektet tar tillvara våra fördelar – många av de andra spaceport-platserna ligger vid ekvatorn, med värme och sand – där Norrbotten och Kiruna erbjuder något unikt med klimat, kyla och miljö.

Genom Spaceport Sweden och rymden som plattform har Norrbotten på lokal, regional och nationell nivå möjlighet att ytterligare stärka länet som en

innovativ och kreativ kunskapsregion. Förutom infrastruktur för nya rymdfarkoster, kan Spaceport Sweden även utvecklas till en motor för att skapa gränsöverskridande kopplingar och möjlighet att bidra till en kreativ och attraktiv livsmiljö där spännande arbetstillfällen och utvecklingskluster kan attrahera talang.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut

- 1 Norrbottens läns landsting beviljar Spaceport Sweden AB medfinansiering med totalt 1 300 000 kr till projektet Creative Space, under förutsättning att övriga finansiärer bidrar så att förväntade resultat kan uppnås.
- 2 Medlen anvisas ur anslaget för regionala utvecklingsmedel för 2012 med 650 000 kr och för 2013 med 650 000 kr.
- 3 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 5 Lägesrapporter skall kontinuerligt redovisas samt att slutredovisning ska göras senast tre månader efter avslutat projekt.
- 6 Eventuell avvikelse från projektplan ska rapporteras till Norrbottens läns landsting. Då beviljade projekt inte genomförs enligt plan kan projektägare bli återbetalningsskyldig.

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S) och Agneta Granström (MP):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M) till förmån för yrkande 2.

§ 62

Medfinansiering till North ICT Business Development

Dnr 2531-11

Ärendebeskrivning

Facebook offentliggjorde den 27 oktober 2011 sin etablering av Mega Data Center i Luleå. Investeringen ligger mellan 3 och 5 miljarder kronor och är en ny typ av industri som nu etablerar sig i Sverige. Etableringen har fått väldigt stor uppmärksamhet runt hela världen. Detta uppmärksammas av olika aktörer inom det offentliga och inom näringslivet. En fortsatt satsning av att få hit fler datacenter företag i regionen sker genom det nybildade bolaget North Sweden Datacenter Locations AB. InternetBay är en medlemsägd icke vinstdrivande organisation och kluster med ett hundratal medlemmar i Norrbotten, Västerbotten och norra Finland som stöder IKT-företagens marknadsförings- och säljprocesser via konkreta aktiviteter.

InternetBay avser att med projektet North ICT Business Development konkret arbeta med affärsutveckling genom riktade aktiviteter för små- och medelstora IKT-bolag i regionen. Projektet ska dra nytta av och möjliggöra kapitalisering av kringeffekterna från etableringen av datacenter. Projektet ska även arbeta med att eliminera hindren för att skapa mer affärer på nationell och internationell nivå genom att möjliggöra affärer över gränserna.

Detta kommer göras med hjälp av främst nyutvecklade tjänster och aktiviteter för att stärka och stötta IKT-företagen, speciellt sälj- och marknadsföringsprocessen. Projektet kommer att samverka med bland andra Luleå Näringsliv AB och dotterbolaget North Sweden Datacenter Locations AB, Luleå tekniska universitet, Aurorum Science Park, IUC Norrbotten, Invest in Norrbotten och Norrbottens Handelskammare. Samarbetet med Invest in Norrbotten kommer att ge bolagen större möjligheter till expansion och tillväxt med möjliga investeringar eller partnerskap från nationella och internationella aktörer.

Projektets aktiviteter

Projektets aktiviteter delas in i fyra affärsblock och kan sammanfattas enligt nedan.

- Identifiering och behovsanalys hos företagen.
- Innovation, tjänsteutveckling och kompetensutveckling
 - Utveckla de tjänster som InternetBay erbjuder i den riktning som kan svara de behov och lösningar företagen vill åt. Utveckla medlemskapet och öka mervärdet, för att möta företagens behov. Utveckling av webbplatsen för att möjliggöra fler affärer för medlemsföretagen.
 - Affärskonferens med företag, organisationer och offentliga aktörer i regionen.
 - Knyta forskning och utveckling till den etablerade IKT-branschen och Mega Data Centrets etablering.

- **Konsten att göra affärer**
 - Virtualisering av webb – Möjligheterna att nå fler kunder via webben. Skapa affärstransaktioner och försäljning via företagets och InternetBay klusterets webb. Seminarier och events kommer att ordnas för detta syfte.
 - Product events – Arrangera Product Events mellan universitet, utvecklings-/innovationscenter och andra utvecklingsorganisationer med intresserade entreprenörer och företag. Product event handlar om att identifiera/presentera forskningsresultat, produktidéer, tjänsteinnovationer eller produktprototyper till intresserade entreprenörer. Syftet är att ge entreprenörer möjligheter att komma in i ett tidigt stadium, som sedan kan kommersialiseras.
 - Business events – Arrangera Business Event mellan företag, leverantörer och köpare, där företagen presenterar behov och lösningar, som leder till nya affärskontakter, bredda sitt nätverk av leverantörer och partners. Business event stimulerar till tillväxt i regionen, genom att fler affärer görs i regionen samt att företagen stärker sin position på marknaden.
 - Facebook Developer conference – Arrangera och etablera en mjukvarukonferens med företag i Europa som har programvara eller vill utveckla programvara som stödjer Facebooks verksamhet.
- **Projektledning och administration**

Mål

Projektets mål är

- Ökad konkurrenskraft bland företagen inom IKT i regionen samt att forskningen blir mer integrerad i näringslivet i regionen och kopplat till Facebooks etablering och övriga etableringar och investeringar som görs inom branschen.
- Ökad omsättning i procent för medlemsföretag i InternetBay: Sedan 2005 då utvärderingen vid Luleå tekniska universitet började göras, kan man se en tydlig skillnad i den totala omsättningen i genomsnitt mellan bolag som är medlemmar i InternetBay, bolag i Norr- och Västerbotten och Sverige. Från 2005-2010 ser man en ökning på ca 62,5%. Ambitionen är att bibehålla den ökningen efter projektidens slut.
- Minst 15 företag i regionen har dialog med Facebook eller annat datacenterföretag.
- Genomfört minst 15 affärsaktiviteter för regionala SME företag.
- Minst 10 innovationer, både tjänster och produkter, baserad på så kallade molntjänster.
- InternetBay är en stark och tydlig affärsutvecklingsaktör inom IKT och katalysator för branschen i norra regionen, och ett effektivt komplement till kommuners utvecklingsbolag.
- InternetBay har utvecklat verksamheten och breddat medlemskapet, med både företag, organisationer, myndigheter och individer.
- InternetBay har tredubblat sina medlemmar och utvidgat sitt nätverk på både nationell och internationell nivå.

- Minst 30 unga (mellan 18-30 år) nyanställda varav 50% kvinnor.
- Öka antalet medlemmar hos InternetBay med 300% efter projekttidens slut. Detta är kopplat till att generera nya typer av medlemskap (individer, enskilda ledande personer inom industrin, universitetsstudering) samt att öka antalet medlemsföretag, inom både privat och offentlig sektor.

Projektet är på tre år och har en budget på 4 387 000 kr. Från landstinget söker man medfinansiering med totalt 1 800 000 kr. Övriga medfinansierare väntas vara Länsstyrelsen i Norrbotten med 1 800 000 kr och Luleå kommun med 787 000 kr.

Förväntad verksamhet efter projektperioden

InternetBay har stor erfarenhet av att driva utvecklingsprojekt och har genomförandekapacitet i termer av personell förmåga och stabilitet för att garantera att projektet kan utföras i överensstämmelse med projektplanen och för att tillse att projektresultaten fångas upp och tas tillvara inom Internetbay efter avslutat projekt.

Jämställdhetsintegrering

Projektet kommer att prioritera och tillgodose att en jämn fördelning mellan kvinnor och män antas vid tillsättning av personer i projektet. Målsättningen är en jämn könsmässig fördelning. InternetBay strävar efter att engagera fler kvinnor och i detta projekt kommer de aktiviteter som ska genomföras försöka locka fler kvinnor, så att vi får en mer jämn fördelning. Branschen domineras enligt statistik av fler män än kvinnor, men strävan är att få en jämnare fördelning.

Yttrande och förslag till beslut

Etablering av datacenter i Norrbotten för med sig stora möjligheter. Att ett stort världskänt varumärke etablerar sig kommer att leda till följetableringar och många ännu oanade kringeffekter. Det har pratats mycket om dessa kringeffekter och vilken möjlighet dessa ger regionens IKT-företag. Att ett initiativ tas från företagens egen organisation är bra. Initiativet görs i samarbete med Luleå Näringsliv AB och nybildade North Sweden Datacenter Locations AB för att tydligt hitta gränsdragningarna mellan de olika uppdragen. Om regionens IKT-företag ska ha möjlighet att kapitalisera på etableringens, och troliga kommande datacenteretableringars, kringeffekter är det viktigt att tidigt samla sig och göra gemensam sak av ambitionerna. Är inte IKT-företagen samlade och istället på olika håll tar initiativ till affärssamarbeten är risken överhängande att man dels bland annat är enskilt för små för att lyckas och dels att branschen upplevs som splittrad. Viktigt är också att insatserna görs så att även företagen utanför Luleå tar möjligheten. I allt detta arbete har InternetBay en viktig roll och projektinitiativet är efterfrågat och bra. Det stora arbetet med företagen lokalt i Luleå kommer Aurorum Science Park främst att göra varför också Luleå kommuns del i finansieringen i detta projekt är mindre.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut

- 1 Norrbottens läns landsting beviljar InternetBay AB medfinansiering med totalt 1 800 000 kr till projektet North ICT Business Development, under

förutsättning att övriga finansiärer bidrar så att förväntade resultat kan uppnås.

- 2 Medlen anvisas ur anslaget för regionala utvecklingsmedel för 2012 med 600 000 kr, för 2013 med 600 000 kr och för 2014 med 600 000 kr.
- 3 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 5 Lägesrapporter skall kontinuerligt redovisas samt att slutredovisning ska göras senast tre månader efter avslutat projekt.
- 6 Eventuell avvikelse från projektplan ska rapporteras till Norrbottens läns landsting. Då beviljade projekt inte genomförs enligt plan kan projektägare bli återbetalningsskyldig.

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S) och Agneta Granström (MP):

- Beslutsförslaget bifalls.

Yrkande 2

Mattias Karlsson (M) och Hans Swedell (M) och Dan Ankarholm (NS):

- Beslutsförslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Reservation

Av Mattias Karlsson (M), Hans Swedell (M), Dan Ankarholm (NS), Johnny Åström (NS) samt Margareta Henricsson (NS) till förmån för yrkande 2.

§ 63

Medfinansiering av NVG – Nya Vägar till Generationsväxling

Dnr 1794-11

Ärendebeskrivning

Övertorneå har och kommer att möta stora utmaningar i och med den demografiska utvecklingen i kommunen. Under 2010-11 har en analys av den kommande generationsskiftesväxlingen i kommunens företag genomförts som pekar på att det finns ett stort behov av arbetskraft och nya ägare av företag inom de kommande 10-14 åren. I den nuvarande företagspopulationen är över 40% av ägarna över 55 år. 217 av dessa företagsägare har redan uppnått eller kommer att uppnå pensionsåldern inom 10 år. 49,4% av arbetskraften i kommunen kommer att nå pensionsåldern inom 14 år. Att säkra kompetensförsörjningen och generationsväxling är därmed en stor utmaning.

Nya Vägar till Generationsväxling (NVG) är ett samverkansprojekt mellan kommun, individer, utbildningsanordnare och arbetsgivare. Projektets utgångspunkt är att människor utanför arbetsmarknaden snabbare ska erhålla en varaktig sysselsättning genom ett mer individanpassat introduktionssystem med högre kvalitet än vad som råder idag. Fler ska snabbare bli självförsörjande, delaktiga och integrerade i samhället genom förbättrade verktyg för matchning, kompetensutveckling, kommunikation och samverkan. Projektet skall försöka lösa behov av ny arbetskraft och nya företagsägare genom att förbereda, kompetensutveckla och matcha arbetssökande och arbetsgivares/företagares behov. Projektet ska utveckla metoder och modeller med syfte att integrera och återintegrera människor på arbetsmarknaden. Målgruppen för projektet är människor som står utanför arbetsmarknaden, där ett särskilt fokus riktas mot individer i åldern 16-30 år och utrikes födda.

Ekonomi

Finansieringsplan, SEK	2012	2013	2014	Totalt
Sociala fonden (ESF)	1 200 000	1 200 000	400 000	2 800 000
Norrbottnens läns landsting	225 000	225 000	50 000	500 000
Arbetsförmedlingen	1 080 000	1 080 000	0	2 160 000
Övertorneå kommun	750 600	686 600	102 800	1 540 000
Summa totalt	3 255 600	3 191 600	552 800	7 000 000

Sociala fonden (ESF), Arbetsförmedlingen och Övertorneå kommun har beviljat medfinansiering.

Jämställdhetsintegrering i projektet

Jämställdhet och mångfald är två centrala begrepp i projektet. Projektet vill tillvarata varje möjlighet att öka mångfaldsmedvetenheten hos personalgrupper, arbetsgivare samt deltagare. En metod är att lyfta fram de generella yrkesspecifika kompetenserna kan man påverka människor att bryta köns-, utbildnings- och åldersmönster i valet av yrke. Målsättningen är att samman-

sättningen i gruppen av projektdeltagare skall vara heterogen och präglas av mångfald.

Mål och förväntat resultat

Projektets övergripande mål är att:

- Utveckla verktyg för matchning, kommunikation och samverkan
- Utveckla lärandemiljöer
- Skapa samverkansmodeller och metoder
- Skapa en modell för mentorskap som nyttjas för att underlätta för målgrupperna att träda in på arbetsmarknaden.

Mätbara mål är följande:

- Utforma fyra utbildningsprogram där individens och arbetsgivares behov samverkar
- Bygga upp ett system för att kartlägga individers kompetens och kompetensbehov
- Tydliggöra och kvalitetssäkra lärandet hos 90 % av alla deltagare som fullgjort utbildningsprogrammet
- 100 % av alla deltagare som fullgjort ett program ska ha en ökad insikt om arbetsmarknadens krav, sina egna förutsättningar och mötet däremellan.
- 80 % av alla deltagare som fullgör ett program ska ha ett arbete eller uppleva att de är närmare arbetsmarknaden.
- 25 % av deltagarna skall efter avslutat projekt gå vidare till egen försörjning inom 180 dagar. Antalet deltagare beräknas uppgå till cirka 60 stycken.

Spridning och förväntad verksamhet efter projektperioden

I projektet kommer en styrgrupp att tillsättas med en bred representation av berörda parter i projektet, däribland Norrbottens läns landsting. Detta främjar lärandet mellan organisationerna och möjligheter till en bred implementering av verksamhet, modeller, resultat och erfarenheter efter projektavslut. Projektet kommer att ha en egen webbsida och nyhetsbrev kommer att skickas ut via e-post till samtliga aktörer för att sprida information och erfarenheter. En extern utvärderare kommer att anlitas i början av projekttiden för att granska genomförda aktiviteter och måluppfyllelse. Resultatet av utvärderingarna kommer att ske kontinuerligt under projekttiden för att möjliggöra riktningssändringar i aktiviteter i syfte att nå de önskade målen. Landstingets projekt Best Agers och dess breda nätverk kommer att nyttjas för att sprida erfarenheter och skapa samarbeten på den internationella nivån. Vidare kommer Nya Vägar till Generationsväxling att nyttja processtödet Strategisk påverkan och lärande (SPeL) för hur man inom projektet kan arbeta systematiskt med lärande och påverkan så att projektets erfarenheter lever vidare efter projektavslut.

Yttrande och förslag till beslut

Den demografiska utvecklingen en stor utmaning för Norrbotten. Sedan flera år tillbaka har negativa befolkningssiffror samt en höjd medelålder präglat länet, detta trots en hög tillväxt. Dessutom är stora pensionsavgångar att vänta under de kommande 10 åren och det är brist på kvalificerad arbetskraft samtidigt som arbetslösheten hos gruppen unga människor är hög. Detta är ett problem som vi i Norrbotten måste arbeta aktivt med.

Kommunerna i Norrbotten har olika behov av kompetensförsörjning och generationsväxling. Några av länets kommuner har ett mer gynnsamt läge medan andra möter utmaningarna med en stor andel åldrad befolkning tidigare, som bland andra Övertorneå kommun. Därför kan ett projekt av denna inriktning gynna inte bara Övertorneå kommun utan även andra kommuner i Norrbotten, genom att goda modeller och metoder för kompetensförsörjning och generationsväxling prövas och lyfts fram.

Landstingets projekt Regional kompetensförsörjning och generationsväxling, beslutat i landstingsstyrelsen §112-10, är till för att testa och lyfta fram fungerande modeller för kompetensförsörjning och generationsväxling i länet. I projektbeslutet står det att ”kompetensförsörjningsfrågor, såväl strategiska som operativa, bör hanteras utifrån ett regionalt utvecklingsperspektiv med lokal förankring”. NVG faller väl inom ramarna för detta projekt och bör således finansieras inom projektet Regional kompetensförsörjning och generationsväxlings budget. Övertorneå kan därmed betraktas som en pilotkommun för dessa frågor, där framtagna samverkansmodeller kan implementeras i andra kommuner i Norrbotten.

Mot den bakgrunden föreslås landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

- 1 Norrbottens läns landsting beviljar Övertorneå kommun 500 000 kr som medfinansiering till NVG – Nya Vägar till Generationsväxling under förutsättning att andra finansiärer bidrar så att projektets förväntade resultat uppnås.
- 2 Medlen anvisas ur projektet Regional Kompetensförsörjning och Generationsväxling (beslut §112-10) med 225 000 kr för 2012, med 225 000 kr för 2013 och med 50 000 kr för 2014.
- 3 Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 5 Slutredovisning ska göras senast tre månader efter avslutat projekt.
- 6 Eventuell avvikelse från projektplan ska rapporteras till Norrbottens läns landsting. Då beviljade projekt inte genomförs enligt plan kan projektägare bli återbetalningsskyldig.

Yrkande och propositionsordning

Yrkande 1

Kent Ögren (S) och Mattias Karlsson (M):

- Beslutsförslaget bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandet och finner att det vinner majoritet.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.